

The Structural Model of Psychological Capital with Marital Instability in Married Women: The Mediating Role of Cognitive Flexibility

Ghazal Ghashghaee¹ , Mohammad Ebrahim Maddahi² , Leila Heydarinasab³ , Hojjatollah Farahani⁴

1. Ph.D. in Clinical Psychology, Faculty of Humanities, Shahed University, Tehran, Iran. E-mail: ghashghaeeq@gmail.com

2. Assistant Professor, Department of Clinical Psychology, Faculty of Humanities, Shahed University, Tehran, Iran. E-mail: madahi@shahed.ac.ir

3. Associate Professor, Department of Clinical Psychology, Faculty of Humanities, Shahed University, Tehran, Iran. E-mail: heydarinasab@shahed.ac.ir

4. Associate Professor, Department of Clinical Psychology, Faculty of Humanities, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran. E-mail: h.farahani@modares.ac.ir

ARTICLE INFO

Article type:

Research Article

Article history:

Received 03 June 2025

Received in revised form 11 March 2026

Accepted 19 July 2026

Published Online 23 August 2026

Keywords:

marital instability,
psychological capital,
cognitive flexibility,
married women.

ABSTRACT

Background: Unstable marriages not only affect the couples but also have negative impacts on the children and society. Research shows that individuals with different levels of psychological capital can have different attitudes towards marriage, which can affect the stability of their marriage. However, sufficient research has not been conducted in this area. Therefore, given the importance of the topics of family and marriage, providing a model for predicting marriage stability and examining the influencing factors will be beneficial.

Aims: The aim of this research is the structural model of psychological capital with marital instability in married women: the mediating role of cognitive flexibility.

Methods: This descriptive research is of a correlational type that has been conducted using structural equation modeling. The statistical population of this research consisted of all married female employees of universities in Tehran in the year 2024. The sample of the research included 300 married women employees from universities in Tehran who were selected through convenience sampling. To collect data, the Marital Instability Index (Edwards et al., 1987), the Psychological Capital Scale (Luthans, 2007), and the Cognitive Flexibility Scale (CFI; Dennis & Vander Wal, 2010) were used. The collected data were analyzed using SPSS 28 and AMOS 26 with Pearson correlation coefficient and structural equation modeling.

Results: The results obtained from the correlation coefficient showed that there is a significant negative relationship between psychological capital and cognitive flexibility with marital instability ($P \leq 0.05$). The results obtained from the structural equation modeling indicated a good fit of the statistical indicators. Psychological assets had a negative and significant effect on marital instability both directly and indirectly through cognitive flexibility.

Conclusion: The results of the present study showed that psychological capital affects the stability of marriage, and this effect is facilitated by the mediating role of cognitive flexibility. Therefore, by teaching psychological capital and cognitive flexibility, individual internal resources can be adjusted for women to cope with the challenges ahead.

Citation: Ghashghaee, Gh., Ebrahim Maddahi, M., Heydarinasab, L., & Farahani, H. (2026). The structural model of psychological capital with marital instability in married women: The mediating role of cognitive flexibility. *Journal of Psychological Science*, 25(162), 1-21. [10.66224/jps.25.162.10](https://doi.org/10.66224/jps.25.162.10)

Journal of Psychological Science, Vol. 25, No. 162, 2026

© The Author(s). DOI: [10.66224/jps.25.162.10](https://doi.org/10.66224/jps.25.162.10)

✉ **Corresponding Author:** Mohammad Ebrahim Madahi. Assistant Professor, Department of Clinical Psychology, Faculty of Humanities, Shahed University, Tehran, Iran.

E-mail: madahi@shahed.ac.ir, Tel: (+98)9121125448

Extended Abstract

Introduction

Marital stability, or marital consistency, is an objective and observable concept defined as the strength and durability of a relationship. In fact, marital stability leads to the formation and maintenance of more stable and consistent behaviors among married individuals (Lawrence et al., 2019). The resilience of this relationship can provide a foundation for personal growth and self-actualization, while its failure can result in widespread and lasting distress (Lang & Young, 2007; as cited in Abdollahi et al., 2021). The primary concern of this research is to examine the factors influencing marital stability. Since marital stability depends not only on the quality of the marital relationship but also on the personality traits of individuals, and since people with different personality traits have varying attitudes toward marriage - which can affect their marital stability (Shahnoush Foroushani et al., 2022) - this study focuses on the personality traits influencing marital stability. Psychological capital, introduced by Luthans (2007) and rooted in positive psychology, is one such personality trait. It refers to a positive psychological state and a realistic, flexible approach to life, consisting of four components: hope, optimism, self-efficacy, and resilience (Moshtaghi & Moeidfard, 2018). Self-efficacy means confidence in undertaking and striving to succeed in challenging tasks. Optimism refers to maintaining a positive outlook on present and future success. Hope involves moving toward goals and, if necessary, redirecting paths to achieve success. Resilience means standing firm and enduring hardships to attain success (Luthans & Avolio, 2007). The combination of these components forms a higher-order construct known as psychological capital (Tabatabaei Nejad et al., 2017; as cited in Ghanji et al., 2024), which appears to influence marital stability. The development of psychological capital leads to increased life satisfaction (Huang et al., 2023). For instance, Golan

Bayazi & Gür (2024) found that psychological capital is directly related to perceived marital quality - the higher an individual's psychological capital, the greater their experience of marital quality. However, since research shows only a moderate correlation between marital stability and psychological capital - with no strong correlation observed it seems that other variables may mediate this relationship. Recent studies suggest that cognitive flexibility is one such factor, capable of predicting relationship stability and marital satisfaction (Fattahi & Salarifar, 2021). Given that marital life involves numerous ups and downs, couples must be able to cope with the crises associated with each stage (Gopnik et al., 2017). Cognitive flexibility refers to the degree of adaptability in family roles, rules, control, and discipline (Olson, 2000). As a personality trait that varies among individuals, it determines how people respond to new experiences (Iachorn et al., 2018) and enhances their ability to face life's challenges (Azandaryani et al., 2022). Thus, couples with higher cognitive flexibility may be better equipped to handle marital conflicts appropriately (Philippi & Krom, 2020). Consequently, cognitive flexibility, as a cognitive function, can contribute to marital satisfaction and ultimately a successful marriage (Lee & Orsillo, 2014). For example, Daks (2020) demonstrated that higher levels of cognitive flexibility are associated with greater relationship satisfaction and lower conflict in romantic relationships. Finally, given the research gap - particularly the lack of studies on psychological capital and marital instability, both domestically and internationally - and considering the contradictory findings in various studies (some reporting weak correlations, e.g., Zhou et al., 2023; Asadi Kashani, 2020; Hosseini et al., 2019), it appears that research in this area is insufficient. The mediating role of cognitive flexibility in this relationship has not been thoroughly examined. Therefore, the key research questions are whether the relationship between psychological capital and marital instability can be

clearly defined, and whether cognitive flexibility mediates the relationship between marital instability and psychological capital.

Method

This research is fundamentally aimed at using a descriptive method of correlation, conducted through a multivariate approach using structural equation modeling. The statistical population of this research consisted of all married female employees of universities in Tehran in the year 2024. The research sample consisted of 300 married female employees from universities in Tehran, selected through convenience sampling. After obtaining the necessary permits from the universities and coordinating with the administrative departments, the universities of Shahed, Allameh Tabataba'i, and Tarbiat Modares

which were accessible to the researcher were initially selected. Subsequently, by accessing the list of female employees and applying the inclusion and exclusion criteria, 100 individuals were chosen as the sample from each university. In this research, based on the Soper formula (2025), the effect size of interest is 0.19, the statistical power of the test in this study is 0.90, the number of latent variables in this study is 3, and the number of observed variables is 9. Finally, the Type I error rate to achieve 95% confidence levels was set at 0.05, which, according to the formula for minimum sample size, resulted in a minimum of 123 and a maximum of 879 participants. In this study, 300 questionnaires were distributed and those with unanswered data were filtered for analysis.

Results

Table 1. Goodness of fit indices of the proposed model for examining the mediating role of cognitive flexibility

Index	Final confirmatory model	Acceptable fit
χ^2	93.674	>5
GFI	0.937	>0.90
AGFI	0.882	>0.90
NNFI	0.889	>0.90
NFI	0.904	>0.90
CFI	0.926	>0.90
RFI	0.856	>0.90
IFI	0.927	0-1
PNFI	0.603	>5
RMSEA	0.09	0.01≤
CMIN/DF	3.903	1-3
DF	24	-

Fit indices, such as the ratio of the square of the chi to the degrees of freedom (df/χ^2) with a value of 3.903, the Incremental Fit Index (IFI) with a value of 0.92, the Comparative Fit Index (CFI) with a value of 0.92, the Goodness of Fit Index (GFI) with a value of 0.93, the Normed Fit Index or Tucker-Lewis Index

(NNFI) with a value of 0.89, the Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) with a value of 0.88, the Normed Fit Index (NFI) with a value of 0.90, and the Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) with a value of 0.09 indicate a good fit of the final confirmatory model to the data.

Table 2. Standard coefficients of direct and indirect effect of the variables in the final model

Variable	Direct effect	Bias	Lower Bound's	Upper Bound's	SE	P
Psychological Capital ---> Cognitive flexibility	0.616	0.001	0.469	0.737	0.067	0.002
Psychological Capital ---> Marital Instability	-0.312	0.005	-0.497	-0.079	0.110	0.05
Cognitive flexibility---> Marital Instability	-0.288	0.008	-0.552	-0.029	0.140	0.05
Variable	Indirect effect	Bias	Lower Bound's	Upper Bound's	SE	P
Psychological Capital ---> Cognitive flexibility---> Marital Instability	-0.178	0.006	-0.388	-0.020	0.097	0.05
Variable	Total effect	Bias	Lower Bound's	Upper Bound's	SE	P
Psychological Capital ---> Cognitive flexibility	0.616	0.001	0.469	0.737	0.067	0.002

Variable	Direct effect	Bias	Lower Bound's	Upper Bound's	SE	P
Psychological Capital ---> Marital Instability	-0.488	0.001	-0.659	-0.325	0.085	0.001
Cognitive flexibility---> Marital Instability	-0.288	0.001	-0.552	-0.029	0.140	0.03

Based on the standard and direct coefficient of psychological capital on cognitive flexibility ($\beta = 0.61$, $p > 0.002$), psychological capital on marital instability ($\beta = -0.31$, $p > 0.05$), and cognitive flexibility on marital instability ($\beta = -0.28$, $p > 0.05$) was significant. The results obtained from the bootstrap with 2000 samples of psychological capital through cognitive flexibility ($\beta = -0.178$, $p > 0.05$) have a negative indirect effect on marital instability. The total effects of all the variables in the research are also significant.

Conclusion

The present study aimed to develop a structural equation model of marital stability based on psychological capital with the mediating role of cognitive flexibility among married women. Through examining the path coefficients of research variables and assessing the model fit indices, we concluded that the proposed model demonstrates good fit. Therefore, psychological capital can effectively predict marital intimacy and stability, with this relationship being facilitated by the mediating variable of cognitive flexibility.

This means that psychological capital components - including resilience, self-efficacy, hope, and optimism play a significant role in predicting marital stability through the mediation of cognitive flexibility. This finding is consistent with the results of Luthans (2021), who showed that psychological capital plays a protective role against personal and occupational life stressors and enhances resilience in interpersonal relationships. This finding is also consistent with the results of the study by Kenneally. (2023) and Smith & Konik (2021), In explaining these findings, it can be stated that individuals with higher levels of psychological capital demonstrate greater cognitive flexibility when facing marital stressors and challenges, enabling them to maintain their

relationships through more effective adaptation. Cognitive flexibility allows individuals to reconstruct unconstructive perceptions, better understand their spouse's viewpoints, and distance themselves from absolutist thinking. The results showed that individuals who possess mental adaptability and diverse perspectives when facing marital issues are better able to use their psychological capital to maintain and strengthen their marital relationship.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines: This article is derived from the first author's doctoral dissertation in Clinical Psychology at the Department of Psychology, Shahed University. This study has received ethical approval (Code: IR.SHAHED.REC.1403.042) from the Ethics Committee of Shahed University of Tehran. To adhere to ethical principles in this research, data collection was conducted after obtaining informed consent from all participants. Participants were assured of confidentiality regarding their personal information, with results being reported anonymously without any identifiable personal details.

Funding: This study was conducted as a PhD thesis with no financial support.

Authors' contribution: The first author was the senior author, the second and the third were the supervisors and the fourth was the advisor.

Conflict of interest: the authors declare no conflict of interest for this study.

Acknowledgments: Thus, we express our gratitude and appreciation to the respected administration of Tehran University and the female staff who participated in this research.

الگوی ساختاری سرمایه‌های روانشناختی با ناپایداری ازدواج در زنان متأهل: نقش میانجی گر انعطاف‌پذیری شناختی

غزل قشقایی^۱، محمدابراهیم مداحی^۲، لیلا حیدری نسب^۳، حجت‌اله فرهانی^۴

۱. دکتری روانشناسی بالینی، گروه روانشناسی بالینی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه شاهد، تهران، ایران. رایانامه: ghashghaeq@gmail.com

۲. استادیار، گروه روانشناسی بالینی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه شاهد، تهران، ایران. رایانامه: madahi@shahed.ac.ir

۳. دانشیار، گروه روانشناسی بالینی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه شاهد، تهران، ایران. رایانامه: heydarinasab@shahed.ac.ir

۴. دانشیار، گروه روانشناسی بالینی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران. رایانامه: h.farahani@modares.ac.ir

چکیده

مشخصات مقاله

نوع مقاله:

پژوهشی

تاریخچه مقاله:

دریافت: ۱۴۰۴/۳/۱۳

بازنگری: ۱۴۰۴/۱۲/۲۰

پذیرش: ۱۴۰۵/۰۴/۲۸

انتشار برخط: ۱۴۰۵/۰۶/۰۱

کلیدواژه‌ها:

ناپایداری ازدواج،

سرمایه‌های روانشناختی،

انعطاف‌پذیری شناختی،

زنان متأهل.

زمینه: ازدواج ناپایدار نه تنها بر زوجین بلکه بر فرزندان و جامعه نیز تأثیرات منفی خود را می‌گذارد پژوهش‌ها نشان می‌دهد، افراد با میزان سرمایه روانشناختی متفاوت می‌توانند نگرش متفاوتی نیز نسبت به ازدواج داشته باشند و این می‌تواند بر پایداری زناشویی آنها تأثیر گذارد، با این وجود پژوهش‌های کافی در این زمینه صورت نگرفته است، لذا با توجه به اهمیت مقوله خانواده و ازدواج ارائه الگویی جهت پیش‌بینی پایداری ازدواج و بررسی عوامل اثرگذار بر آن راهگشا خواهد بود.

هدف: هدف از انجام این پژوهش الگوی ساختاری سرمایه‌های روانشناختی با ناپایداری ازدواج در زنان متأهل: نقش میانجی انعطاف‌پذیری شناختی بود.

روش: این پژوهش توصیفی از نوع همبستگی که به روش مدل‌یابی معادلات ساختاری انجام شده است. جامعه آماری این پژوهش را کلیه زنان متأهل کارمند دانشگاه‌های شهر تهران در سال ۱۴۰۳ تشکیل دادند. نمونه پژوهش ۳۰۰ نفر از زنان متأهل کارمند دانشگاه‌های شهر تهران بود که به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از مقیاس ناپایداری ازدواج (ادوارز و همکاران، ۱۹۸۷)، مقیاس سرمایه‌های روانشناختی (لوتانز، ۲۰۰۷) و مقیاس انعطاف‌پذیری شناختی (دنيس و وندروال، ۲۰۱۰) استفاده شد. داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از نرم‌افزار SPSS.28 و AMOS.26 با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و مدل‌یابی معادلات ساختاری مورد تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: نتایج حاصل از ضریب همبستگی نشان داد که بین سرمایه روانشناختی و انعطاف‌پذیری شناختی با ناپایداری ازدواج رابطه منفی و معنی‌داری وجود دارد ($P < 0.05$). نتایج حاصل از مدل‌یابی معادلات ساختاری حاکی از برازش مطلوب شاخص‌های آماری بود. سرمایه‌های روانشناختی به صورت مستقیم و غیر مستقیم از طریق انعطاف‌پذیری شناختی بر ناپایداری ازدواج اثر منفی و معنی‌داری داشت.

نتیجه‌گیری: نتایج پژوهش حاضر نشان داد سرمایه‌های روانشناختی بر پایداری ازدواج موثرند و این اثر با نقش میانجی انعطاف‌پذیری شناختی تسهیل می‌شود، لذا با آموزش سرمایه‌های روانشناختی و انعطاف‌پذیری شناختی می‌توان منابع درون فردی را برای مقابله با چالش‌های پیش‌رو در زنان تعدیل کرد.

استناد: قشقایی، غزل؛ مداحی، محمدابراهیم؛ حیدری نسب، لیلا؛ و فرهانی، حجت‌اله (۱۴۰۵). الگوی ساختاری سرمایه‌های روانشناختی با ناپایداری ازدواج در زنان متأهل: نقش میانجی گر انعطاف‌پذیری شناختی. *مجله علوم روانشناختی*، دوره ۲۵، شماره ۱۶۲، ۱-۲۱.

مجله علوم روانشناختی، دوره ۲۵، شماره ۱۶۲، ۱۴۰۵. DOI: 10.66224/jps.25.162.10

© نویسندگان.

✉ **نویسنده مسئول:** محمد ابراهیم مداحی. استادیار، گروه روانشناسی بالینی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه شاهد، تهران، ایران. رایانامه: madahi@shahed.ac.ir

تلفن: ۰۹۱۲۱۱۲۵۴۴۸

مقدمه

خانواده به لحاظ قدمت، ابتدایی‌ترین و از لحاظ گستردگی جهان شمول‌ترین نهاد اجتماعی است. خانواده واحدی با ابعاد گوناگون است که به دلیل اهمیت و جایگاه ویژه‌اش از دیرباز مورد توجه اندیشمندان اجتماعی بوده است (کریمی و همکاران، ۲۰۱۹). واکنش متقابل خانواده، چگونگی کیفیت زندگی آن و تأثیر آن بر اجزا و نهادهای دیگر جامعه، اندیشمندان را بر آن داشته است که با رویکردهای مختلف به مطالعه این واحد اجتماعی بپردازند (آبرو- آفانسو و همکاران، ۲۰۲۱). ازدواج رابطه انسانی، پیچیده، ظریف و پویاست و از ویژگی‌های خاصی برخوردار است. هر فردی ابتدا و در شکل طبیعی‌اش رابطه زناشویی خود را با عشق و علاقه شروع می‌کند؛ اما گاهی پس از مدتی ممکن است زن یا شوهر یا هر دوی آن‌ها نسبت به عمق و شکل رابطه خود دچار تردید شوند و چون بین توقعات خود از زندگی و واقعیت‌های موجود در زندگی زناشویی‌شان هماهنگی لازم را نمی‌بینند، دچار سردی در روابط می‌شوند (یانگ و همکاران، ۲۰۲۳). بررسی آمارهای اخیر در حوزه ثبات و پایداری ازدواج نشان داده است طی دهه‌ها و به ویژه سال‌های اخیر شاهد روند کاهشی ازدواج و افزایش نرخ طلاق در کشور بوده‌ایم به طوری که آمارهای ارائه شده نشان داده‌اند نرخ ازدواج در سال ۱۳۹۷ نسبت به سال ۱۳۸۷ حدود ۳۷/۶ درصد روند منفی داشته است؛ همچنین در همین زمان آمار طلاق با ۵۸/۳۲ درصد روند مثبت داشته است (کیانی و همکاران، ۱۴۰۱) که نشان از کاهش ثبات و پایداری زندگی زناشویی در کشور به شکلی نگران‌کننده است. همچنین بر اساس آخرین آمارها نرخ طلاق در سال ۱۴۰۲ بیش از ۲۰۲ هزار و ۱۸۳ مورد طلاق رسیده است. به این ترتیب با توجه به نسبت طلاق‌ها به ازدواج‌های ثبت شده در سال ۱۴۰۲ به ۴۱ درصد رسیده است که بالاترین آمار در تاریخ ثبت احوال ایران از سال ۱۳۴۴ است (شریعتی و آل‌یاسین، ۱۴۰۲). علاوه بر این، زوجین زیادی نیز وجود دارند که به دلایل متعدد بدون تصمیم به طلاق، ترجیح می‌دهند به زندگی سخت خود ادامه دهند و اصطلاحاً دچار طلاق عاطفی شده‌اند که متأسفانه آماری رسمی برای این گروه نمی‌توان ارائه کرد اما تعداد آنها بدون شک در شرایط کنونی جامعه کم نیست (نوروزی و همکاران، ۱۴۰۱؛ کیانی و همکاران، ۱۴۰۱). ناپایداری ازدواج به دلیل شیوع روزافزون و پیامدهای مخرب بهداشتی، اجتماعی و اقتصادی، یک نگرانی جدی برای سلامت عمومی است (اسفا

و آلن، ۲۰۲۳). تمرکز بر اینکه چه عواملی می‌تواند باعث پایداری ازدواج‌ها شود نه تنها می‌تواند در امر ترویج ازدواج‌های پایدار سازنده باشد و ازدواج را بر روی مسیر موفقیت قرار دهد بلکه می‌تواند جامعه را در کاهش نرخ طلاق، افزایش دوام، پایداری و رضایت از ازدواج یاری دهد (فتاحی و سالاری فر، ۱۴۰۰). پایداری ازدواج یا همان ثبات زناشویی، مفهومی عینی و قابل مشاهده است که قدرت و دوام رابطه را موجب می‌شوند. در واقع ثبات زناشویی به شکل‌گیری و حفظ رفتارهای پایداری و ثابت‌ترین افراد متأهل می‌انجامد (لارنس و همکاران، ۲۰۱۹) و منجر به افزایش سلامت روانی، جسمانی و معنوی افراد می‌شود (بهادر مطلق و همکاران، ۱۴۰۳). استواری این رابطه می‌تواند زمینه رشد شخصی و خودشکوفایی را برای فرد فراهم سازد و در عین حال، شکست در آن، آشفتگی گسترده و ماندگاری را به دنبال دارد (ایچورن و همکاران، ۲۰۱۸). لذا دغدغه این پژوهش بررسی عوامل اثرگذار بر پایداری ازدواج می‌باشد و از آنجا که پایداری زناشویی علاوه بر کیفیت رابطه زوجی به ویژگی‌های شخصیتی افراد نیز بستگی دارد و افراد با ویژگی‌های شخصیتی مختلف نگرش متفاوتی نسبت به ازدواج دارند و این می‌تواند بر پایداری زناشویی آنها تأثیر گذار باشد (شاهنوش فروشانی و همکاران، ۱۴۰۱). کارنی و برادبری (۲۰۲۰) در مطالعه‌ای با هدف تحقیقات در مورد رضایت و ثبات زناشویی در دهه ۲۰۱۰: به چالش کشیدن باورهای رایج نتایج نشان داد اولاً، تحقیقاتی که از روش‌هایی مانند مدل رگرسیون کلاس پنهان استفاده می‌کنند، نشان می‌دهند که برای اکثر زوج‌ها، رضایت زناشویی در طول زمان کاهش نمی‌یابد، بلکه در واقع برای مدت طولانی نسبتاً پایدار می‌ماند. دوم، برخلاف پیش‌بینی مدل‌های رفتاری ازدواج، تغییر ارتباط منفی بین همسران می‌تواند دشوار باشد و زمانی تغییر می‌کند به روابط رضایت‌بخش‌تر منجر نمی‌شود و همیشه از همان ابتدا پیش‌بینی‌کننده پریشانی نیست. سوم، فرآیندهای دوتایی که برای زوج‌های طبقه متوسط و مرفه‌تر به طور قابل اعتمادی سازگارانه هستند، ممکن است در زوج‌های کم‌درآمد متفاوت عمل کنند که نشان می‌دهد مدل‌های تأثیرگذار ازدواج ممکن است به زوج‌هایی که در محیط‌های متنوع زندگی می‌کنند، تعمیم داده نشوند. کریمی و همکاران (۲۰۱۹) در مطالعه‌ای با هدف در یک بررسی سیستماتیک با هدف عوامل محافظتی ثبات زناشویی در ازدواج‌های بلندمدت در سطح کلی نتایج نشان داد که عوامل محافظتی استخراج شده

مرتبط با ثبات زناشویی در ازدواج بلندمدت به صورت بین فردی و درون فردی طبقه‌بندی شدند. عوامل قابل توجه استخراج شده شامل معنویت و مذهب، تعهد، رابطه جنسی، رابطه مثبت، فرزندان، عشق و دلبستگی، صمیمیت و رویکرد حل تعارض بودند. این یافته‌ها نشان می‌دهد که برخی از جنبه‌های روابط، مانند تعهد، در حفظ ارکان ازدواج در شرایط بحرانی نقش دارند، در حالی که جنبه‌های دیگر، مانند صمیمیت، به ایجاد هویت و رضایت زناشویی کمک می‌کنند.

یکی از عوامل روانشناختی که می‌تواند در تداوم و پایداری ازدواج نقش مهمی داشته باشد سرمایه‌های روانشناختی است (دیتو و همکاران، ۲۰۲۱). وقتی اکثر مردم کلمه «سرمایه» را می‌شنوند، به ثروت فردی، سازمانی یا دولتی فکر می‌کنند. سرمایه روانشناختی شامل امید، خودکارآمدی، تاب‌آوری و خوش‌بینی است و می‌تواند به طور بالقوه سلامت روان، توانایی فردی قوت و قابلیت‌های اجتماعی، افراد را افزایش دهد (لوپسا و همکاران، ۲۰۱۹؛ لوتانز و همکاران، ۲۰۱۵). لوتانز و یوسف-مورگان (۲۰۱۷) اصطلاح سرمایه روانشناختی^۱ را در اوایل دهه ۲۰۰۰ معرفی کردند. این اصطلاح که ریشه در روانشناسی مثبت دارد، چهار منبع روانشناختی مثبت را در هم می‌آمیزد: امید، خودکارآمدی، تاب‌آوری و خوش‌بینی^۲ که مخفف HERO را تشکیل می‌دهند. امید یک «حالت انگیزشی مبتنی بر باورها در مورد آینده» است. این احساس قدرتمند و مثبت، ارتباط نزدیکی با اراده (یا اختیار) دارد و به ما کمک می‌کند تا برای رسیدن به اهدافمان و غلبه بر موانع مصمم بمانیم. امید چیزی بیش از آرزو و خیال‌پردازی است؛ امید مستلزم آن است که ما مسیرهای رسیدن به اهداف و دستیابی به موفقیت را بدانیم (لوتانز و همکاران، ۲۰۱۵؛ ییگر و کونها، ۲۰۲۱، ص ۵۰). خودکارآمدی یا شایستگی برای رسیدن به موفقیت در هر چیزی، باید به خودمان ایمان داشته باشیم. خودکارآمدی قوی مستلزم آن است که بدانیم آن چیزی را که برای موفقیت در وظیفه‌ای که انجام می‌دهیم و هدفی که برای آن تلاش می‌کنیم، لازم است در اختیار داریم (لوتانز و همکاران، ۲۰۱۵). تاب‌آوری یک ساختار پیچیده چند بعدی است که به عنوان توانایی سازگاری موفقیت آمیز در مواجهه با استرس و ناملايمات، حفظ عملکرد روانی و فیزیکی تعریف می‌شود (وو و همکاران، ۲۰۱۳؛ عمران و همکاران، ۲۰۲۴). بر طبق تعریف انجمن روانشناسی آمریکا (۲۰۲۰)

تاب‌آوری روانشناختی توانایی بازگشت پس از سپری شدن دوره‌های استرس‌زا است. رویکردهای مبتنی بر توانایی بر ارائه ویژگی‌های درونی و بیرونی مورد نیاز برای رشد سالم برای جوانان متمرکز است. در واقع تاب‌آوری شامل پذیرش عدم قطعیت است. افراد تاب‌آور چالش‌های زندگی را می‌پذیرند و یا به مسیر اصلی خود بازمی‌گردند یا مسیر جدیدی ایجاد می‌کنند (ییگر و کونها، ۲۰۲۱). خوش‌بینی یعنی واقع‌بین و انعطاف‌پذیر بودن. اگرچه گاهی اوقات با «امید» در زبان روزمره اشتباه گرفته می‌شود، «خوش‌بینی» در مدل HERO به تمایل عمومی برای انتظار وقوع اتفاقات خوب اشاره دارد (لوتانز و یوسف-مورگان، ۲۰۱۷). با این حال، این صرفاً یک باور کورکورانه نیست. خوش‌بین‌ها باید واقع‌بین باشند. آن‌ها باید آگاه باشند که برای رسیدن به نتایج مثبت و غلبه بر ناملايمات، باید سخت تلاش کنند و انعطاف‌پذیر باشند (لوتانز و همکاران، ۲۰۱۵). والش و نف (۲۰۱۹) در مطالعه‌ای با هدف اهمیت سرمایه‌گذاری در رابطه‌تان: سرمایه عاطفی و واکنش‌ها به خطاهای شریک زندگی مطابق با تحقیقات قبلی، همسرانی که به طور متوسط در طول انجام وظیفه ثبت خاطرات، سرمایه عاطفی بیشتری گزارش کرده‌اند، ارتباط ضعیف‌تری بین رفتارهای منفی روزانه شریک زندگی خود و رضایت‌مندی روزانه نشان دادند. با بسط کارهای قبلی، تحلیل‌های مسیر، اثر غیرمستقیم و معناداری از سرمایه عاطفی بر واکنش‌پذیری از طریق اسنادهای رابطه‌ای و بخشش را نشان داد؛ یعنی، همسرانی که سرمایه عاطفی بیشتری گزارش کردند، تمایل داشتند تفسیرهای خیرخواهانه‌تر و بخشنده‌تری از رفتارهای شریک زندگی خود گزارش کنند که به نوبه خود پیش‌بینی‌کننده کاهش واکنش‌پذیری به خطاهای شریک زندگی بود. قرائتی و همکاران (۱۴۰۳) در پژوهشی با هدف تدوین مدل ساختاری شادکامی مادران دارای فرزند با ناتوانی هوشی بر اساس سرمایه روانشناختی با میانجی‌گری انعطاف‌پذیری شناختی نتایج پژوهش نشان داد که شادکامی بر اساس سرمایه روانشناختی مادران دارای فرزند با ناتوانی هوشی (از طریق انعطاف‌پذیری) تأثیر غیرمستقیم دارد رابطه مذکور حدود ۷۷ درصد از اثر سرمایه‌های روانشناختی بر شادکامی از طریق انعطاف‌پذیری تبیین شده است. گولان بایازی و گور (۲۰۲۴) نشان دادند که سرمایه روانشناختی با

². hope, efficacy, resilience, and optimism

¹. PsyCap

درک کیفیت ازدواج رابطه مستقیم دارد و هرچه سرمایه روانشناختی فرد بیشتر باشد کیفیت ازدواج را بیشتر تجربه می‌کند.

پایداری و ثبات ازدواج فرآیند و نتیجه سازگاری موفقیت آمیز با تجارب دشوار یا چالش برانگیز زندگی است که این امر به ویژه از طریق انعطاف‌پذیری ذهنی، هیجانی، رفتاری و سازگاری با خواسته‌های بیرونی و درونی اتفاق می‌افتد لذا یک جزء تاب‌آوری انعطاف‌پذیری^۱ است (پلرین و همکاران، ۲۰۲۲). انعطاف‌پذیری شناختی مفهومی گسترده است که نشان‌دهنده توانایی فرد برای تطبیق آسان شناخت و رفتار خود بر اساس نیازهایش است (کاشدن و روتبرگ، ۲۰۱۰). بخشی از انعطاف‌پذیری شناختی، انعطاف‌پذیری تنظیمی (یا مقابله‌ای) است، یعنی توانایی انطباق رفتار فرد در پاسخ به خواسته‌های محیط (بونانو و بارتون، ۲۰۱۳).

انعطاف‌پذیری شناختی که از اصول نظریه چارچوب ارتباطی^۲ (RFT؛ هیز و همکاران، ۲۰۰۶؛ چابی و همکاران، ۲۰۱۹) و درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد^۳ (ACT؛ هیز و همکاران، ۲۰۱۱؛ کارکاس، ۲۰۲۴) نشأت می‌گیرد و به عنوان مجموعه‌ای از مهارت‌ها که افراد می‌توانند از آنها برای پاسخگویی به افکار، احساسات و تجربیات چالش برانگیز و دشوار (به عنوان مثال، ایجاد تحمل و پذیرش برای تجربیات چالش برانگیز، اجازه دادن به خود برای آرام عبور کردن از کنار آنها، حفظ چشم انداز گسترده‌تر در میان این چالش‌ها) در نظر گرفته می‌شود (ازندریان و همکاران، ۲۰۲۲). در مقابل، انعطاف‌ناپذیری روانی مجموعه‌ای از پاسخ‌های سفت و سخت و ناسازگار به تجربیات چالش برانگیز است که به افزایش پریشانی کمک می‌کنند (مانند اجتناب فعالانه از احساسات ناخواسته/سخت، آمیختگی با این افکار و احساسات، قضاوت کردن یا احساس شرم به خاطر داشتن این افکار و احساسات) (داکس و همکاران، ۲۰۲۰). از سوی دیگر در زیربنایی نظریه چارچوب ارتباطی (هیز و همکاران، ۲۰۱۲ ب)، انعطاف‌پذیری به عنوان تعدادی از راه‌های اصلی افراد برای تغییر عملکرد تجربیات درونی با پاسخ انعطاف‌پذیر به افکار منفی، احساسات و رویدادها که به افزایش بهزیستی منجر می‌شود مفهوم‌سازی شده است. انعطاف‌پذیری روانشناختی به افراد کمک می‌کند تا در برابر تجربیات گشودگی لازم را داشته باشند و به آنها اجازه با حضور لحظه به لحظه زندگی، بتوانند در حوزه‌های مهم

زندگی رفتارهای که برایشان مهم است را انتخاب کنند (موسیوند و همکاران، ۲۰۲۴). پلرین و همکاران (۲۰۲۲) در مطالعه‌ای با هدف سرمایه روانشناختی و انعطاف‌پذیری، مسیرهای سلامت روان تاب‌آور را در طول قرنطینه کووید-۱۹ پیش‌بینی می‌کنند. با استفاده از مدل‌سازی ترکیبی رشد، هفت پروفایل پویا از علائم شناسایی شد: چهار پروفایل برای افسردگی و سه مورد برای اضطراب نتایج نشان داد که تاب‌آوری به عنوان متداول‌ترین مسیر ظاهر شد. خرد، خوش‌بینی، امید، خودکارآمدی و جدایی مسالمت آمیز به طور قابل توجهی افراد را از عضویت در گروه‌های علامت دار باز می‌داشت. حقیقی و همکاران (۲۰۲۴) در یک بررسی سیستماتیک با هدف بررسی رابطه بین کیفیت زناشویی و عملکرد شناختی اگرچه برخی یافته‌ها نشان می‌دادند که کیفیت زناشویی مثبت‌تر با بهبود عملکرد شناختی مرتبط است، اما نتایج به طور یکسان مثبت نبودند؛ برخی از نتایج، بسته به عواملی مانند تفاوت در طرح‌های مطالعه و معیارهای کیفیت زناشویی یا شناخت، معکوس یا صفر بودند.

اجرای پژوهش حاضر از سه جنبه نظری، کاربردی و روش‌شناسی اهمیت دارد. از دیدگاه نظری با توجه به این که در فرایند روابط زوجی و خانوادگی، بررسی سازه‌ای نسبتاً جدید است و پژوهش‌های بنیادی و کاربردی در این حوزه در حال گسترش می‌باشد. بنابراین مطالعات پژوهشی می‌بایست به بررسی دیدگاه‌های تئوریک و مفهومی بنیادین این سازه و تعیین و برجسته ساختن نقش آن در مسائل بین فردی و زوجی بپردازد که پژوهش حاضر در صدد انجام آن می‌باشد، به ویژه که در کشور ما تا به حال کمتر پژوهشی در ارتباط با متغیرهای سرمایه‌های روانشناختی و انعطاف‌پذیری شناختی با ناپایداری ازدواج پرداخته است. از این رو با توجه به پیچیدگی‌های روش آموزش به خصوص بسترسازی برای آشنایی زوجین با مدل‌های آموزشی انعطاف‌پذیری شناختی و سرمایه‌های روانشناختی، فراهم بودن تجهیزات، نرم‌افزارها و داشتن سواد رسانه‌ای و تئوری پردازی‌های متنوع در حیطه خانواده درمانی مطالعات علی مختلف در حوزه زنان و خانواده حائز اهمیت است. لذا پژوهش در نظر دارد تا با بررسی بهبود پایداری زناشویی و شناسایی متغیرهای تعدیل کننده در روابط بین فردی به خصوص در خانواده به گونه‌ای متفاوت به

3. Acceptance and Commitment Therapy

1. flexibility

2. Relational Frame Theory

حداکثر آن ۸۷۹ نفر به دست آمد؛ که در این پژوهش با توزیع پرسشنامه و سرند داده‌های بدون پاسخ ۳۰۰ پرسشنامه وارد تحلیل شدند. ملاک‌های ورود به پژوهش شامل رضایت آگاهانه در پژوهش، دامنه سنی ۲۸ تا ۵۵ سال، حداقل سطح تحصیلات لیسانس، سابقه خدمتی ۳ سال و بالاتر بود. ملاک‌های خروج داشتن هر گونه بیماری جسمانی و روانشناختی، مصرف دارو حداقل در دو ماه گذشته تا کنون و ابتلا به بیماری‌های جسمانی و روانشناختی و مطلقة بودن از ملاک‌های خروج از مطالعه بود.

(ب) ابزار

مقیاس ناپایداری ازدواج (MII): این پرسشنامه توسط ادواردز و همکاران (۱۹۸۷) که شامل ۱۴ سؤال است برای سنجش ناپایداری ازدواج تهیه شده است. این پرسشنامه به صورت صفر و یک نمره گذاری نمی‌شود. گزینه بله برابر با یک و گزینه خیر برابر با صفر می‌باشد. پاسخ‌های نمی‌دانم بله محسوب می‌شوند. کمترین نمره در این پرسشنامه صفر و بیشترین نمره برابر با ۱۴ است. این ابزار بر این نظر متکی است که برای ارزیابی بی‌ثباتی و خطر بالقوه طلاق زن و شوهر، باید هم شناخت و هم رفتار به حساب آورده شود. این مقیاس در دو قسمت آمده که قسمت اول در کنار سنجش چند عامل دیگر خطرپذیری ازدواج را اندازه می‌گیرد و در قسمت دوم پیش‌بینی وقوع طلاق در سه سال آینده زندگی زناشویی افزایش دهد. نمره پایین در این پرسشنامه به معنای پایداری بیشتر ازدواج و زندگی زناشویی و نمره بالاتر بیانگر بالاتر بودن ناپایداری ازدواج می‌باشد. در یک پژوهش به بررسی همسانی درونی پرسشنامه از آلفای کرونباخ استفاده شده است که ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۴ به دست آمده است. در یک پژوهش ضریب آلفای کرونباخ ۰/۵۱ و روایی افتراقی پرسشنامه با پرسشنامه سازگاری زناشویی اسپانسر (۱۹۷۶) ضریب همبستگی ۰/۵۶ و معنی‌داری در ۰/۰۱ به دست آمده است. همچنین روایی همگرایی پرسشنامه با صمیمیت زناشویی ضریب همبستگی ۰/۵۳- و معنی‌دار در سطح ۰/۰۱ گزارش شده است. در تحقیق ادواردز و همکاران (۱۹۸۷) با روش آلفای کرونباخ ۰/۹۳ گزارش شده است. در پژوهش ادواردز و همکاران (۱۹۸۷) پایایی این مقیاس با

تبیین پدیده مورد نظر بر دازد. همچنین با بررسی نتایج این پژوهش می‌توان به طراحی و تدیون مداخلات روانشناختی مبتنی بر روانشناسی مثبت‌گرا و درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد پرداخت. یکی از دلایلی که ضرورت کاربردی پژوهش حاضر را روشن می‌کند، این است که پژوهش‌ها نشان می‌دهد ناپایداری ازدواج به دنبال چه عواملی نمود پیدا می‌کند و پاسخ‌های مناسب هیجانی و داشتن سرمایه‌های روانشناختی (خودکارآمدی، تاب‌آوری، خودکارآمدی و خوش‌بینی) از طرف همسران چگونه شدت و مدت ناپایداری ازدواج را از طریق انعطاف‌پذیری روانشناختی تعدیل می‌کند. لذا این مطالعه با هدف پاسخگویی به این سؤال که آیا سرمایه‌های روانشناختی با ناپایداری ازدواج در زنان متأهل از طریق انعطاف‌پذیری شناختی قابل تبیین است پاسخ دهد).

روش

(الف) طرح پژوهش و شرکت‌کنندگان

این پژوهش از نظر هدف بنیادی از نظر روش توصیفی از نوع همبستگی که به روش چندمتغیری با استفاده از مدلسازی معادلات ساختاری انجام شد. جامعه آماری این پژوهش را کلیه زنان متأهل کارمند دانشگاه‌های شهر تهران در سال ۱۴۰۳-۴۰۴ تشکیل دادند. نمونه پژوهش ۳۰۰ نفر از زنان متأهل و کارمند دانشگاه‌های شهر تهران بود که به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. بدین صورت که پس از کسب مجوزهای لازم از دانشگاه و هماهنگی لازم با بخش‌های اداری در ابتدا دانشگاه‌های شاهد، علامه طباطبائی و تربیت مدرس که امکان دسترسی به آن‌ها و انجام پژوهش برای محقق وجود داشت انتخاب شدند در ادامه ضمن دسترسی به لیست کارمندان زن با توجه به ملاک‌های ورود و خروج از هر یک از دانشگاه‌ها ۱۰۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند.

در این پژوهش بر اساس فرمول ساپر (۲۰۲۵) اندازه اثر مورد نظر^۱ ۰/۱۹، توان آماری آزمون^۲ در این پژوهش ۰/۹۰، تعداد متغیرهای مکنون در این پژوهش ۳ متغیر است و تعداد متغیرهای آشکار^۳ (۹) و در نهایت میزان خطای نوع اول را جهت دستیابی به سطوح اطمینان^۴ ۹۵ درصد با مقادیر ۰/۰۵ در نظر گرفته شد که با توجه به فرمول حداقل حجم نمونه ۱۲۳ و

4. Probability level

5. Marital Instability Index

1. Anticipated effect size

2. Desired statistical power level

3. Desired statistical power level

از برازش مطلوب برخوردار بوده است ($GFI=0/94$, $X^2/df=1/93$), $RMSEA=0/05$, $CFI=0/94$, $IFI=0/94$, $TLI=0/94$, $AGFI=0/92$, $PCLOCE=0/91$).

مقیاس انعطاف‌پذیری شناختی دنیس و وندروال (CSF): پرسشنامه انعطاف‌پذیری شناختی^۳ (CFI): در این مطالعه از پرسشنامه انعطاف‌پذیری شناختی استفاده شد. این پرسشنامه توسط دنیس و وندروال (۲۰۱۰) معرفی شد. یک ابزار خودگزارشی کوتاه ۲۰ سؤالی است که برای اندازه‌گیری نوعی از انعطاف‌پذیری شناختی که در موفقیت فرد برای چالش و جایگزینی افکار ناکارآمد با افکار کارآمدتر لازم است، به کار می‌رود. شیوه‌نمره‌گذاری آن در یک مقیاس هفت درجه‌ای لیکرتی (کاملاً مخالف=۱، مخالف=۲ تا حدی مخالف=۳، نه موافق و نه مخالف=۴ تا حدی موافق=۵، موافق=۶ و کاملاً موافق=۷) نمره‌گذاری می‌شود. این پرسشنامه سه جنبه از انعطاف‌پذیری شناختی را اندازه‌گیری می‌کند که عبارتند از الف) جایگزین‌ها (سؤالات ۱۹، ۱۲، ۵، ۱۴، ۲۰، ۱۳، ۳، ۶، ۱۸ و ۱۶)، کنترل (سؤالات ۱۱، ۷، ۱۷، ۲، ۴، ۹، ۱۵ و ۱) و جایگزین‌هایی برای رفتارهای انسانی (سؤالات ۸ و ۱۰) است. دامنه نمرات ۲۰ تا ۱۴۰ است. سؤالات ۲، ۴، ۷، ۹، ۱۱، ۱۷، به طور معکوس نمره‌گذاری می‌شود. در پژوهش دنیس و وندروال (۲۰۱۰) اعتبار همزمان این پرسشنامه را با پرسشنامه افسردگی بک (BDI-II) برابر ۰/۳۹- و روایی همگرایی آن را با مقیاس انعطاف‌پذیری شناختی مارتین و رابین ۰/۷۵ بدست آوردند. پژوهشگران پایایی به روش آلفای کرونباخ را برای کل مقیاس، ادراک کنترل‌پذیری و ادراک گزینه‌های مختلف به ترتیب ۰/۹۱، ۰/۹۱ و ۰/۸۴ و با روش بازآزمایی به ترتیب ۰/۸۱، ۰/۷۵ و ۰/۷۷ بدست آوردند (دنیس و وندروال، ۲۰۱۰). در ایران صالحی و همکاران (۱۳۹۸) ضریب اعتبار بازآزمایی کل مقیاس را ۰/۷۱ و خرده مقیاس‌های ادراک کنترل‌پذیری، ادراک گزینه‌های مختلف و ادراک توجیه رفتار را به ترتیب، ۰/۷۲، ۰/۵۵ و ۰/۵۷، گزارش کرده‌اند. این پژوهشگران، ضریب آلفای کرونباخ کل مقیاس را ۰/۹۰ و برای خرده‌مقیاس‌ها، به ترتیب، ۰/۸۹، ۰/۵۵ و ۰/۷۸، گزارش نمودند. در این پژوهش همسانی درونی پرسشنامه به روش آلفای

روش آلفای کرونباخ ۰/۹۳ گزارش شده است. در این پژوهش همسانی درونی پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ ۰/۷۴ به دست آمد.

مقیاس سرمایه روان‌شناختی (PCQ-24): برای سنجش سرمایه روانی از پرسشنامه سرمایه روانشناختی استفاده شد (لوتانز و همکاران، ۲۰۰۷). این پرسشنامه از مقادیر استاندارد شده که به طور وسیعی برای ساختارهایی که امید، تاب‌آوری، خوش‌بینی و خودکارآمدی را می‌سنجند مورد استفاده قرار گرفته است و قابلیت اعتبار و پایایی این خرده مقیاس‌ها نیز اثبات شده است. این پرسشنامه شامل ۲۴ سؤال است که هر خرده مقیاس شامل ۶ گویه است؛ به این ترتیب ۶ سؤال اول مرتبط به عامل خودکارآمدی، ۶ سؤال دوم مرتبط به عامل امید، ۶ عامل سوم مرتبط به عامل خوش‌بینی و ۶ سؤال آخر مرتبط به تاب‌آوری است؛ و آزمودنی به هر گونه در مقیاس ۶ درجه‌ای (کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم) لیکرت پاسخ می‌دهد. دامنه نمرات بین ۲۴ تا ۱۴۴ می‌باشد. نمرات بالاتر نشان دهنده سرمایه روان‌شناختی بالاتر است. لوتانز و همکاران (۲۰۰۷) درست آزمایی و قابلیت اعتماد این پرسشنامه را همراه با فرم‌های ۲۵ و ۱۲ سؤالی سرمایه روان‌شناختی به طور گسترده و وسیعی بررسی نموده و نتایجی حاصل از درست آزمایی و قابلیت اعتماد آن ارائه کرده‌اند. در این پژوهش درست آزمایی صوری و محتوایی این پرسشنامه توسط تنی چند از متخصصین بررسی و تأیید گردید. نسبت خبی دو این آزمون برابر با ۲۴/۶ است و آماره‌های CFI، RMSEA در این مدل به ترتیب ۰/۹۷ و ۰/۰۸ بودند (لوتانز و همکاران، ۲۰۰۷). لوتانز و همکارانش (۲۰۰۷) پایایی پرسشنامه را بالای ۰/۹۰ گزارش کرده‌اند. در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰/۹۲، برای خرده مقیاس‌های امید ۰/۸۵، تاب‌آوری ۰/۷۵، خوش‌بینی ۰/۷۲ و خودکارآمدی ۰/۸۷ به دست آمد. در پژوهش محسن آبادی و همکاران (۱۴۰۰) نتایج حاصل از تحلیل عامل تأییدی، مدل سلسله مراتبی این پرسشنامه را تأیید کرد که چهار عامل مرتبه یک توسط عامل مرتبه بالاتر (سرمایه روانشناختی) تبیین می‌شوند. همسانی درونی عوامل استخراج شده به روش آلفای کرونباخ از ۰/۸۵ تا ۰/۸۹ بود و اعتبار بازآزمایی پس از فاصله ۴ هفته‌گی تأیید شد. شاخص‌های برازش مدل تحلیل عاملی در پژوهش حاضر با توجه به ملاک کلاین (۲۰۲۳) حاکی از آن بود که مدل

3. Cognitive Flexibility Inventory

1. psychological capital questionnaire (PCQ)

2. Cognitive Flexibility Scale

۵۵ سال و بیشتر بوده است مدرک تحصیلی ۱۶۹ نفر از پاسخ دهندگان (۵۶/۳۳ درصد) کارشناسی، مدرک تحصیلی ۹۰ نفر (۳۰/۰۰ درصد) کارشناسی ارشد و مدرک تحصیلی ۴۱ نفر (۱۳/۶۷ درصد) دکتری بوده است. میانگین مدت زمان ازدواج ۱۴/۵۸ بوده است. مدت زمان ازدواج ۹۸ نفر از پاسخ دهندگان (۳۲/۶۷ درصد) کمتر از ۱۰ سال، مدت زمان ازدواج ۱۲۵ نفر (۴۱/۶۷ درصد) بین ۱۰ تا ۲۰ سال و مدت زمان ازدواج ۷۷ نفر (۲۵/۶۶ درصد) بیش از ۲۰ سال بوده است.

کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۸۹ و برای خرده مقیاس‌های جایگزین‌ها ۰/۷۸، کنترل ۰/۸۰ و جایگزین‌هایی برای رفتارهای انسانی ۰/۷۸ به دست آمد.

یافته‌ها

میانگین سن شرکت کنندگان ۳۹/۴۶ است؛ سن ۸۴ نفر (معادل ۲۸ درصد) از پاسخ دهندگان بین ۲۵ تا ۳۵ سال، سن ۹۸ نفر (۳۲/۶۷ درصد) بین ۳۵ تا ۴۵ سال، ۱۰۹ نفر (۳۶/۳۳ درصد) بین ۴۵ تا ۵۵ سال و سن ۹ نفر (۳ درصد)

جدول ۱. میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش به همراه فرض نرمال بودن

متغیر	M	SD	کمینه	بیشینه	چولگی	SD	کشدگی	SD
خودکارآمدی	۲۲/۹۷	۳/۷۷	۱۰	۳۰	-۰/۶۹۵	۰/۱۴۱	۰/۷۴۹	۰/۲۸۱
امیدواری	۲۲/۱۸	۴	۱۰	۳۰	-۰/۵۲۵	۰/۱۴۱	۰/۲۸۵	۰/۲۸۱
تاب‌آوری	۲۱/۴۹	۳/۱۸	۱۰	۳۰	-۰/۵۸۵	۰/۱۴۱	۰/۹۳۵	۰/۲۸۱
خوش‌بینی	۲۳/۳۱	۳/۱۱	۱۰	۳۰	-۰/۶۲۴	۰/۱۴۱	۰/۹۹۲	۰/۲۸۱
سرمایه روان‌شناختی	۸۹/۹۶	۱۱/۷۰	۴۰	۱۲۰	-۰/۶۸۲	۰/۱۴۱	۰/۹۷۷	۰/۲۸۱
ادراک گزینه‌های مختلف	۵۳/۳۷	۸/۳۸	۲۵	۷	-۰/۶۱۸	۰/۱۴۱	۰/۴۷۳	۰/۲۸۱
ادراک کنترل‌پذیری	۳۵/۷۸	۹/۳۶	۸	۵۶	۰/۱۲۴	۰/۱۴۱	-۰/۷۲۷	۰/۲۸۱
ادراک توجه رفتار	۱۰/۵۲	۲/۴۵	۳	۱۴	-۰/۸۵۹	۰/۱۴۱	۰/۶۶۹	۰/۲۸۱
انعطاف‌پذیری شناختی	۹۹/۶۸	۱۶/۴۷	۳۶	۱۴۰	-۰/۰۵۲	۰/۱۴۱	-۰/۲۲۵	۰/۲۸۱
ناپایداری ازدواج	۸/۸۳	۹/۷۱	۷	۱۳	۱/۱۰۰	۰/۱۴۱	۱/۴۹۶	۰/۲۸۱
نرمال بودن چند متغیره	ضریب مردیا: ۰/۸۹۴							
	نسبت بحرانی: ۰/۵۶۳							

همانطور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود میانگین (و انحراف استاندارد)، میانگین نمره کل سرمایه روان‌شناختی ۸۹/۹۶ و (۱۱/۷۰)، انعطاف‌پذیری شناختی ۹۹/۶۸ و (۱۶/۴۷) و ناپایداری ازدواج ۸/۸۳ و (۹/۷۱) می‌باشد

کمیته و بیشینه متغیرهای پژوهش آورده شده است. با توجه به جدول ۱

جدول ۲. ماتریس ضریب همبستگی متغیرهای پژوهش

متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱. خودکارآمدی	-								
۲. امیدواری	۰/۶۷۲**	-							
۳. تاب‌آوری	۰/۵۰۴**	۰/۵۴۰**	-						
۴. خوش‌بینی	۰/۵۷۳**	۰/۶۴۲**	۰/۵۶۲**	-					
۵. سرمایه روان‌شناختی	۰/۸۴۲**	۰/۸۷۷**	۰/۷۶۹**	۰/۸۲۴**	-				
۶. ادراک گزینه‌های مختلف	۰/۴۴۸**	۰/۴۵۷**	۰/۲۸۴**	۰/۳۵۶**	۰/۴۷۳**	-			
۷. ادراک کنترل‌پذیری	۰/۵۲۳**	۰/۳۹۳**	۰/۲۶۳**	۰/۳۹۸**	۰/۴۸۰**	۰/۴۴۲**	-		
۸. ادراک توجه رفتار	۰/۲۹۸**	۰/۲۹۱**	۰/۲۰۳**	۰/۲۴۴**	۰/۳۱۶**	۰/۶۲۳**	۰/۲۶۷**	-	
۹. انعطاف‌پذیری شناختی	۰/۵۶۹**	۰/۴۹۹**	۰/۳۲۴**	۰/۴۴۴**	۰/۵۶۱**	۰/۸۵۳**	۰/۸۳۳**	۰/۶۱۸**	-
۱۰. ناپایداری ازدواج	۰/۳۶۰**	۰/۳۴۱**	۰/۱۲۵**	۰/۲۱۳**	۰/۳۲۳**	۰/۳۱۱**	۰/۳۲۱**	۰/۲۶۷**	۰/۳۸۱**

همان طور که در جدول ۲ مشاهده می‌شود، مقادیر ضرایب همبستگی بین متغیرهای پژوهش و نتایج نشان داد که بین مؤلفه‌های سرمایه روان‌شناختی با انعطاف‌پذیری شناختی ($P \leq 0/05$, $r = 0/561$) رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد ($P \leq 0/001$). بین سرمایه روان‌شناختی با ناپایداری ازدواج ($P \leq 0/05$, $r = -0/323$) رابطه منفی و معنی‌داری وجود دارد؛ به عبارت دیگر هر چه سرمایه روان‌شناختی زنان متأهل بیشتر باشد ناپایداری ازدواج آن‌ها کمتر است و بالعکس. همچنین بین مؤلفه‌های انعطاف‌پذیری شناختی با ناپایداری ازدواج رابطه منفی و معنی‌داری وجود دارد ($r = -0/381$, $P \leq 0/05$).

در ادامه برای بررسی نرمال بودن تک متغیره چولگی و کشیدگی استفاده شد که مقادیر آن در بازه ۲- تا ۲+ قرار داشت که نشان دهنده نرمال بودن تک متغیره توزیع نمرات است و برای بررسی نرمال بودن چند متغیره از ضریب «مردیا» و نسبت بحرانی استفاده شد که مقادیر به دست آمده برای ضریب مردیا و نسبت بحرانی کمتر از ۵ بود نشان دهنده نرمال بودن چند متغیره توزیع نمرات است؛ بنابراین همانطور که نتایج جدول ۱ آمده است مقدار چولگی و کشیدگی متغیرهای پژوهش در بازه (۲- تا ۲) قرار دارد؛

بنابراین، توزیع تمامی متغیرهای پژوهش نرمال است. مقدار ضریب مردیا و نسبت بحرانی باید کمتر از ۵ باشد که در این پژوهش ضریب مردیا (۰/۸۹۴) و مقدار نسبت بحرانی (۰/۵۶۳) به دست آمد که نشان دهنده برقراری فرض نرمال بودن چند متغیره توزیع نمرات در این پژوهش است. نتایج حاصل از نمودار جعبه‌ای^۱ برای بررسی مفروضه داده‌های پرت نشان داد که داده‌ای در کرانه بالا و پایین قرار نداشت. برای بررسی روابط خطی بین متغیرها از روش ترسیم نمودار پراکندگی^۲ استفاده شود. نتایج حاصل از نمودار پراکندگی نشان داد که رابطه بین متغیرها خطی است. برای بررسی عدم وجود هم خطی چندگانه از آماره تحمل^۳ و عامل افزایش واریانس^۴ (VIF) استفاده شود. در پژوهش حاضر آماره‌های تحمل و عامل افزایش واریانس برای هیچ کدام از متغیرها به ترتیب از ۰/۱ کوچک‌تر و از ۱۰ بزرگ‌تر نبود؛ بنابراین، هم خطی چندگانه در بین متغیرهای پیش‌بین مشاهده نشد. نتایج حاصل از آزمون دوربین واتسون^۵ (DW) روشی برای تشخیص همبستگی در باقی‌مانده‌های تحلیل مدل رگرسیونی نشان داد که دامنه نمرات این آزمون بین ۱ تا ۲/۰۳ بود بنابراین مفروضه استقلال داده‌ها به درستی رعایت شده است.

جدول ۳. شاخص‌های نیکویی برازش مدل پیشنهادی برای بررسی میانجی‌گری انعطاف‌پذیری شناختی

شاخص‌ها	نام شاخص	مدل تأییدی نهایی	برازش قابل قبول
شاخص‌های برازش مطلق	χ^2	۹۳/۶۷۴	بزرگ‌تر از ۵ درصد
	GFI	۰/۹۳۷	$\geq 0/9$
	AGFI	۰/۸۸۲	$\geq 0/9$
	NNFI	۰/۸۸۹	$\geq 0/9$
شاخص‌های برازش تطبیقی	NFI	۰/۹۰۴	$\geq 0/9$
	CFI	۰/۹۲۶	$\geq 0/9$
	RFI	۰/۸۵۶	$\geq 0/9$
	IFI	۰/۹۲۷	۱-۰
شاخص‌های برازش مقتصد	PNFI	۰/۶۰۳	$\geq 0/5$
	RMSEA	۰/۰۹	$\leq 0/1$
	CMIN/DF	۳/۹۰۳	مقدار بین ۱ تا ۳
درجه آزادی	DF	۲۴	-

بودن شاخص‌های برازش مطلق، شاخص‌های برازش تطبیقی و شاخص‌های برازش مقتصد در مدل تأییدی نهایی با مقدار خی دو^۶ (χ^2) معنی دار شده

همان طور که در جدول ۳ مشاهده می‌شود، شاخص‌های برازندگی در نتیجه آزمون الگوی پیشنهادی آورده شده‌اند؛ بنابراین با توجه به نامطلوب

4. variance inflation factor (VIF)

5. Durbin-Watson

6. Chi- Square

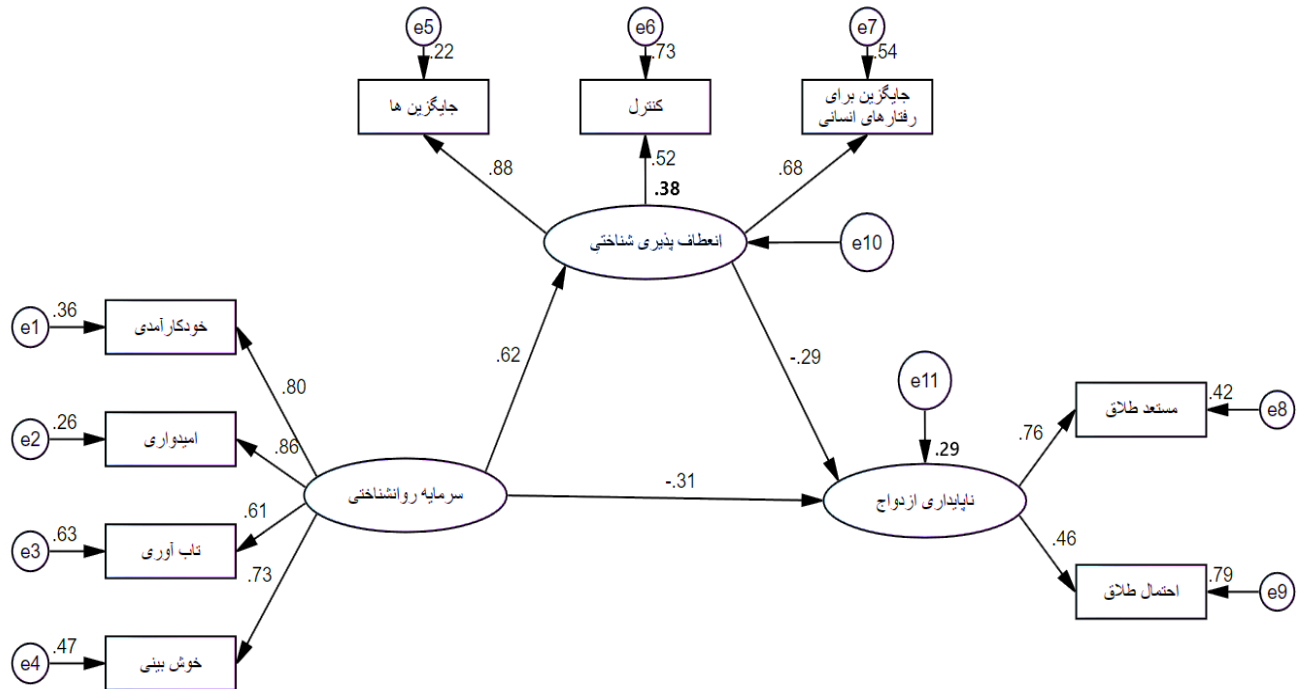
1. Boxplot

2. scatter plot

3. tolerance

مقدار $0/93$ ، شاخص برازش هنجار شده یا شاخص توکر- لویس^۴ $(AGFI=0/88)$ ، شاخص نیکوی برازش تعدیل یافته^۵ $(NNFI=0/89)$ ، شاخص برازندگی هنجار شده^۶ $(NFI=0/90)$ و ریشه میانگین مجذورات خطای تقریب^۷ $(RMSEA)$ با مقدار $0/09$ حاکی از برازش مطلوب الگوی تأییدی نهایی با داده‌ها است.

است، اما از آنجا که در نمونه‌های بزرگ این شاخص معمولاً معنی دار است و نمی‌توان آن را به عنوان ملاکی مطمئن در جهت بررسی برازش الگوی پیشنهادی با داده‌ها در نظر گرفت. همچنین، سایر شاخص‌های برازندگی، مانند نسبت مجذور خی به درجه آزادی (χ^2/df) با مقدار $3/903$ ، شاخص برازندگی افزایشی^۱ (IFI) با مقدار $0/92$ ، شاخص برازندگی تطبیقی^۲ (CFI) با مقدار $0/92$ ، شاخص نیکوی برازش^۳ (GFI) با

شکل ۱. برازش مدل نهایی سرمایه روانشناختی با ناپایداری ازدواج با میانجی‌گری انعطاف‌پذیری شناختی

اساس حدود ۲۹ درصد از تغییرات مربوط به ناپایداری ازدواج توسط متغیرهای سرمایه روانشناختی و انعطاف‌پذیری شناختی تبیین می‌شود.

همانطور که در شکل ۲ مشاهده می‌شود ۳۶ درصد از تغییرات مربوط به انعطاف‌پذیری شناختی توسط سرمایه روانشناختی، تبیین می‌شود. بر این

جدول ۴. ضرایب استاندارد مسیر مستقیم، غیر مستقیم، اثر کل متغیرهای موجود در مدل نهایی

متغیر	اثر مستقیم	سوگیری	حد پایین	حد بالا	SE	P
سرمایه روانشناختی → انعطاف‌پذیری شناختی	0/616	0/001	0/469	0/737	0/067	0/002
سرمایه روانشناختی → ناپایداری ازدواج	-0/312	0/005	-0/497	-0/079	0/110	0/05
انعطاف‌پذیری شناختی → ناپایداری ازدواج	-0/288	0/008	-0/552	-0/029	0/140	0/05
متغیر	اثر غیر مستقیم	سوگیری	حد پایین	حد بالا	SE	P
سرمایه روانشناختی → انعطاف‌پذیری شناختی → ناپایداری ازدواج	-0/178	0/006	-0/388	-0/020	0/097	0/05

⁵. adjusted goodness of fit index

⁶. normal of fit index

⁷. root mean square error of approximation

¹. incremental of fit index

². comparative of fit index

³. goodness of fit index

⁴. tucker - lewis index

متغیر	اثر کل	سوگیری	حد پایین	حد بالا	SE	P
سرمایه روانشناختی --- < انعطاف‌پذیری شناختی	۰/۶۱۶	۰/۰۰۱	۰/۴۶۹	۰/۷۳۷	۰/۰۶۷	۰/۰۰۲
سرمایه روانشناختی --- < ناپایداری ازدواج	-۰/۴۸۸	۰/۰۰۱	-۰/۶۵۹	-۰/۳۲۵	۰/۰۸۵	۰/۰۰۱
انعطاف‌پذیری شناختی --- < ناپایداری ازدواج	-۰/۲۸۸	۰/۰۰۱	-۰/۵۵۲	-۰/۰۲۹	۰/۱۴۰	۰/۰۰۳

بر اساس ضریب استاندارد و مستقیم سرمایه روان‌شناختی به انعطاف‌پذیری شناختی ($\beta=0/61, P<0/002$)، سرمایه روان‌شناختی به ناپایداری ازدواج ($\beta=-0/31, P<0/05$) و انعطاف‌پذیری شناختی به ناپایداری ازدواج ($\beta=-0/28, P<0/05$) معنی‌دار بود. همچنین نتایج حاصل از بوت استراپ با ۲۰۰۰ نمونه‌گیری سرمایه روان‌شناختی از طریق انعطاف‌پذیری شناختی ($\beta=-0/178, P<0/05$) اثر منفی غیرمستقیمی بر ناپایداری ازدواج دارد. همچنین اثرات کل متغیرهای پژوهش معنی‌دار هستند.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر الگوی ساختاری سرمایه‌های روان‌شناختی با ناپایداری ازدواج در زنان متأهل: نقش میانجی انعطاف‌پذیری شناختی بود. نتایج مدلسازی معادلات ساختاری نشان داد که سرمایه روان‌شناختی به طور منفی و مستقیم بر ناپایداری ازدواج زنان متأهل تأثیر دارد. با بررسی ضرایب مسیر متغیرهای پژوهش و نیز بررسی شاخص‌های برازش مدل تحقیق، برازش مطلوب و مناسب مدل برآورد شده نتیجه گرفتیم مدل تحقیق برازش مناسبی دارد. این یافته با پژوهش‌های (والش و نف، ۲۰۱۹؛ قرائتی و همکاران، ۱۴۰۳؛ پلرین و همکاران، ۲۰۲۲؛ گولان پایازی و گور، ۲۰۲۴) همسو است. آوی و همکاران (۲۰۱۱) معتقد است که با افزایش سرمایه‌های روان‌شناختی در انسان از جمله امید، خودکارآمدی، تاب‌آوری و خوش‌بینی سبب بالا بردن سطح سلامت، خودکارآمدی و احساس توانمندی افراد در وظایف محوله می‌شود که به آن‌ها اجازه می‌دهد با موفقیت چالش‌های زندگی را پشت سر بگذارند. این افراد احساس ناامیدی و تنهایی کمتری داشته و از این توانش‌ها برخوردارند که به یک مشکل به عنوان مسئله‌ای که می‌تواند آن‌را کندوکاو کنند، تغییر دهند، تحمل کنند و یا به طرق دیگر حل کنند، نگاه کنند و همین موضوع و توان تحمل آن‌ها در برابر مشکلات سبب چشم‌انداز مثبت، خوش‌بینی و پایداری روابط آن‌ها به زندگی می‌شود. خوش‌بینی یکی از مؤلفه‌های سرمایه‌های روان‌شناختی است، این‌گونه افراد با وجود قرار گرفتن در محیط‌های پر خطر و آسیب‌زا، روانشان آسیبی

نمی‌بیند و با مسائل و مشکلات زندگی به دید مثبت و همراه با یک آینده‌نگری مثبت نگاه می‌کند و همین بازخورد مثبت سبب افزایش میزان تحمل آنان در برابر مشکلات می‌شود، این‌گونه افراد برای آینده‌شان هدف و برنامه داشته و زندگی برایشان معنادار است و به دلیل میزان بالای شادکامی و باورهای مثبت در آنان پس از شکست، ناامید و دلسرد نشده و بر میزان تلاش‌های خود می‌افزایند (لوتانز و همکاران، ۲۰۱۷). از سوی دیگر افرادی که از سطح بالاتری از سرمایه‌های روان‌شناختی برخوردارند، به خاطر داشتن منابع درونی لازم در مواجهه با تنش‌ها، چالش‌ها و تعارضات زندگی زناشویی، ذهن آن‌ها بجای اینکه بر روی یک بعد تمرکز کند؛ ابعاد متفاوت یک مسئله یا تعارض را می‌بیند و این توان در نظر گرفتن ابعاد مختلف یک رویداد بر توانایی شناختی او برای کنار آمدن با بحران و مسئله تأثیر می‌گذارد به همین خاطر در این شرایط انعطاف شناختی بیشتری نشان داده و با سازگاری مؤثرتر، رابطه خود را حفظ می‌کنند. پژوهش‌ها نشان می‌دهند هر چه میزان سرمایه روان‌شناختی افراد بیشتر باشد تعاملات خانوادگی صمیمانه‌تر و گرم‌تر خواهد بود و میزان خانواده دوستی افزایش میابد (لوتانز و همکاران، ۲۰۱۵). این یافته با نتایج پژوهش لوتانز (۲۰۲۱) هم‌راستاست که نشان داد سرمایه‌های روان‌شناختی نقش محافظتی در برابر فشارهای زندگی شخصی و شغلی دارند و باعث ارتقاء تاب‌آوری در روابط بین‌فردی می‌شوند.

همچنین نتایج مدلسازی معادلات ساختاری نشان داد که انعطاف‌پذیری شناختی به طور منفی و مستقیم بر ناپایداری ازدواج زنان متأهل تأثیر دارد. این نتایج با مطالعه حقیقی و همکاران (۲۰۲۴) همخوانی دارد. شاره و همکاران (۱۳۹۷) در مطالعه‌ای با هدف نقش پیش‌بین شخصیت بامدادی‌شامگاهی، انعطاف‌پذیری شناختی و تنظیم شناختی هیجان در رضایت زناشویی زنان میانسال نتایج رگرسیون چندمتغیره نشان داد زیرمقیاس‌های ادراک گزینه‌های مختلف، ادراک کنترل‌پذیری و نمره کل انعطاف‌پذیری شناختی توان پیش‌بینی رضایت زناشویی را به صورت مثبت

دارند. علاوه بر این، سهم شخصیت بامدادی شامگاهی در پیش‌بینی رضایت زناشویی معنادار بود و بامدادی بودن زیاد با رضایت زناشویی زیاد همراه بود. همچنین نتایج نشان داد ملامت خویشتن، نشخوارگری، فاجعه‌سازی و ملامت دیگران، به نحو منفی و پذیرش و دیدگاه‌گیری به نحو مثبت رضایت زناشویی را پیش‌بینی می‌کنند.

بنابر دیدگاه گیورت و همکاران انعطاف‌پذیری شناختی یکی از ابعاد کارکردهای اجرایی است که به توانایی تغییر اعمال و افکار مطابق با خواست‌های محیطی اشاره دارد. درواقع هنگامی که فرد از راهبردهای شناختی برای تغییر رفتار و انطباق با محیط استفاده می‌کند، از شناخت انعطاف‌پذیر بهره می‌گیرد. رابطه بین زوجین نیز حاوی موقعیت‌های پیچیده و چالش‌برانگیز مختلفی است که مستلزم بهره‌گیری از یک الگوی شناختی انعطاف‌پذیر است. با توجه به رابطه میان انعطاف‌پذیری شناختی و توانایی حل مسئله، انتظار داریم بهره‌گیری از شناخت انعطاف‌پذیر منجر به حل مؤثرتر اختلاف‌های احتمالی و مدیریت بهتر چالش‌های بین زوجین شود. بر این اساس انتظار داریم برخورداری از انعطاف‌پذیری شناختی بالا با رضایتمندی زناشویی همراه باشد (اسمیت و گونینگ، ۲۰۲۲). ازدواج‌هایی که در سطح مناسبی از انعطاف‌پذیری و انسجام قرار دارند، بیشترین ثبات و رضایت را تجربه می‌کنند. در حوزه روابط زناشویی، انعطاف‌پذیری یعنی توانایی زوجین در تغییر ساختارها، نقش‌ها، انتظارات و سبک ارتباطی به‌گونه‌ای که با شرایط درونی و بیرونی جدید هماهنگ شوند. انعطاف‌پذیری سالم به زوج‌ها این امکان را می‌دهد که بین پایداری و تغییر، تعادل برقرار کنند و در مواجهه با بحران‌ها و گذارهای زندگی، به شیوه‌ای سازنده واکنش نشان دهند. زوج‌هایی که توانایی بالایی در سازگاری و تطبیق با یکدیگر دارند، تعارض‌های روزمره را به شکلی مؤثر مدیریت کرده و کمتر دچار فرسایش رابطه می‌شوند (داکس و همکاران، ۲۰۲۰). در واقع، انعطاف‌پذیری به‌عنوان یک سازوکار روانی، نقش حیاتی در حل تعارض، تحمل تفاوت‌ها و حفظ تعهد ایفا می‌کند و به‌عنوان یک سازوکار میانجی، نقش اساسی در تبدیل منابع درونی به رفتارهای سازنده زناشویی دارد. افراد دارای انعطاف‌پذیری شناختی بالاتر، از توانایی بیشتری در تنظیم هیجانات، درک دیدگاه شریک زندگی و حل تعارض‌های زناشویی به شیوه‌های سازنده برخوردارند (بارکاله و همارته، ۲۰۲۴). انعطاف‌پذیری شناختی به فرد اجازه می‌دهد تا برداشت‌های غیرسازنده را بازسازی کرده،

دیدگاه‌های همسر را بهتر درک کرده و از تفکر مطلق‌نگرانه فاصله بگیرد. نتایج نشان داد افرادی که از توانایی انطباق‌پذیری ذهنی و دیدگاه‌های متنوع در مواجهه با مسائل زناشویی برخوردارند، بهتر می‌توانند از سرمایه‌های روانشناختی خود برای حفظ و تقویت رابطه زناشویی استفاده کنند.

نتایج نتایج مدلسازی معادلات ساختاری نشان داد که انعطاف‌پذیری شناختی به طور منفی و غیرمستقیم از طریق انعطاف‌پذیری شناختی بر ناپایداری ازدواج زنان متأهل تأثیر منفی دارد. این نتایج با مطالعات دیگر برای مثال (والش و نف، ۲۰۱۹؛ قرائتی و همکاران، ۱۴۰۳؛ پلرین و همکاران، ۲۰۲۲؛ گولان بایازی و گور، ۲۰۲۴؛ حقیقی و همکاران، ۲۰۲۴) همخوانی دارد. در تبیین این نتایج می‌توان گفت، موقعیت‌های پیچیده و چالش‌برانگیز زیادی در روابط زوجین وجود دارد که مستلزم بهره‌گیری از یک الگوی شناختی انعطاف‌پذیر است. همان‌طور که نتایج پژوهش نشان داد هرچه افراد انعطاف‌پذیری شناختی بیشتری داشته باشند، میزان پایداری و رضایت زناشویی بیش‌تری دارند. با توجه به رابطه میان انعطاف‌پذیری شناختی و توانایی حل مسئله بهره‌گیری از شناخت انعطاف‌پذیر احتمالاً منجر به حل مؤثرتر اختلاف‌های احتمالی و مدیریت بهتر چالش‌های بین زوجین می‌شود (اوداچی و چیکریکچی، ۲۰۱۹). از نظر کاربردی، نتایج این پژوهش می‌تواند راهنمایی برای مشاوران خانواده و روانشناسان باشد تا در مداخلات خود بر تقویت سرمایه‌های روانشناختی و آموزش انعطاف‌پذیری شناختی در زوج‌ها تمرکز کنند. ارتقای این مؤلفه‌ها می‌تواند به بهبود تاب‌آوری در روابط، کاهش تعارض و افزایش رضایت زناشویی کمک کند. در مجموع، این پژوهش تأیید می‌کند که پایداری ازدواج صرفاً متأثر از عوامل بیرونی نیست، بلکه از منابع درونی و ظرفیت‌های ذهنی افراد نیز تأثیر می‌پذیرد. توجه به سرمایه‌های روانی و فرآیندهای شناختی در آموزش‌های پیش از ازدواج، مشاوره‌های زناشویی و مداخلات بالینی، می‌تواند به حفظ و ارتقاء روابط زناشویی در بافت فرهنگی ایران کمک کند. بر اساس نتایج تحقیق، سرمایه‌های روانشناختی بر اساس میانجی انعطاف‌پذیری شناختی می‌تواند پایداری ازدواج را پیش‌بینی نماید.

دستیابی به نتایج بالا با محدودیت‌هایی همراه بوده است که شرح آن می‌تواند برای سایر پژوهشگران راهگشا باشد. در این پژوهش فقط دیدگاه زنان بررسی شده است، نمی‌توان به طور کامل به درک تعامل دوسویه زوجین در پایداری ازدواج دست یافت. ممکن است مردان برداشت

نقش هر یک از نویسندگان: این مقاله از رساله دکتری غزل قشقایی و به راهنمایی دکتر محمد ابراهیم مداحی و دکتر لیلا حیدری نسب و مشاوره دکتر حجت الله فرهانی استخراج شده است.

تضاد منافع: نویسندگان همچنین اعلام می‌دارند که در نتایج این پژوهش هیچ گونه تضاد منافی وجود ندارد.

تشکر و قدردانی: بدین وسیله از ریاست محترم دانشگاه‌های تهران و زنان کارمند که در این پژوهش شرکت کردند، تشکر و قدردانی می‌گردد.

منابع

بهادر مطلق، محمد مهدی؛ رسولی، محسن؛ گرامی پور، مسعود؛ محسن زاده، فرشاد (۱۴۰۳). شناسایی عوامل روانی - اجتماعی پیش از ازدواج بر موفقیت ازدواج: بررسی تجارب زیسته زنان و مردان متأهل موفق از دوره پیش از ازدواج. *مجله علوم روانشناختی*، ۲۳ (۱۳۴)، ۸۹-۱۰۸.
doi:10.52547/JPS.23.134.339

شاره، حسین؛ اسحاقی ثانی، مریم (۱۳۹۷). نقش پیش‌بین شخصیت بامدادی‌شامگاهی، انعطاف‌پذیری شناختی و تنظیم شناختی هیجان در رضایت زناشویی زنان میانسال. *مجله روان‌پزشکی و روانشناسی بالینی ایران*، ۲۴ (۴)، ۳۸۴-۳۹۹.
URL: <http://ijpcp.iuums.ac.ir/article-1-2776-fa.html>

شاهنوش فروشانی، امیرحسین؛ جهانگیر، پانته آ، باصری، احمد (۱۴۰۱). نقش میانجی گره‌های هیجانی در رابطه بین صفات شخصیت و ثبات ازدواج در مراجعه کنندگان به مراکز مشاوره خانواده شهر تهران در سال ۱۳۹۹: یک مطالعه توصیفی. *مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان*، ۲۱ (۸)، ۸۱۷-۸۳۴.
<http://journal.rums.ac.ir/article-1-6546-fa.html>

شریعتی، فاطمه و آل یاسین، سید علی (۱۴۰۲). مقایسه سازگاری با طلاق، با تنش و تنهایی در زنان مطلقه مستقل و وابسته به خانواده. *نشریه مدیریت ارتقای سلامت*، ۱۲ (۴)، ۵۷-۶۹.
URL: <http://jhpm.ir/article-1-1658-en.html>

صالحی، محمدنبی؛ حمید، نجمه؛ بشیلده، کیومرث؛ و ارشدی، نسرین. (۱۳۹۸). مقایسه اثربخشی درمان پردازش مجدد هولوگرافیک و رفتاردرمانی دیالکتیکی بر انعطاف‌پذیری شناختی و تکانشگری بیماران افسرده اقدام کننده به خودکشی شهر ایلام. *مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی ایلام*، ۲۷ (۵)، ۱-۱۴.
<https://civilica.com/doc/1144189>

فراهانی، حجت اله، و روشن چسلی، رسول. (۱۳۹۸). ضروریات طراحی و رواسازی مقیاس‌های روانشناختی: راهنمایی برای پژوهشگران. *روانشناسی بالینی و شخصیت (دانشور رفتار)*، ۱۷ (۲ پیاپی ۳۳)، ۱۹۷-۲۱۲.

متفاوتی از رابطه داشته باشند که در این پژوهش منعکس نشده است. در این پژوهش به علت شرایط پرسشنامه‌ها نمونه‌گیری فقط از زنانی که حداقل سه سال از ازدواجشان گذشته است انجام شده است. در واقع ازدواج‌هایی که در مراحل اولیه (۱ تا ۳ سال اول) معمولاً با چالش‌های متفاوتی (مانند سازگاری اولیه) مواجه هستند در این پژوهش بررسی نشده‌اند؛ بنابراین، نتایج ممکن است برای زوج‌های جوان‌تر کاربرد نداشته باشد. داده‌های تحقیق عمدتاً از طریق پرسشنامه‌های خودگزارشی جمع‌آوری می‌شوند که ممکن است تحت تأثیر تمایل پاسخ‌دهندگان به ارائه پاسخ‌های مطلوب اجتماعی قرار گیرد. همچنین جامعه آماری این پژوهش کارمندان زن متأهل شهر تهران می‌باشد و ممکن است به سایر جوامع قابل تعمیم نباشد. همچنین یکی دیگر از محدودیت‌های این پژوهش این بود که برخی از افراد تمایلی به شرکت در جلسات آموزشی یا پر کردن پرسشنامه‌ها نداشته‌اند.

لذا پیشنهاد می‌شود که در پژوهش‌های آتی به بررسی تعامل دوسویه (زن و مرد) در بررسی پایداری ازدواج پرداخته شود و نیز در این پژوهش‌ها استفاده از ابزار پژوهشی متفاوت مانند مصاحبه و یا سؤالات باز پاسخ جهت بررسی بهتر عوامل مؤثر بر پایداری ازدواج استفاده شود همچنین می‌توان در پژوهش‌های آتی با بررسی سه سال اول زندگی مشترک به توسعه دانش در این حیطه و پر کردن خلأ پژوهشی کمک کرد در همین راستا می‌توان با تکرار این پژوهش در شهرهای دیگر به بهبود و توسعه تعمیم نتایج این پژوهش به دیگر جوامع کمک کرد. همچنین پیشنهاد می‌شود پژوهشگر جهت افزایش انگیزه افراد جهت شرکت در پژوهش تدابیری بیاندیشد تا بتوان افراد بیشتری را مورد مطالعه و بررسی قرار داد.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش: این مقاله برگرفته از رساله دکتری نویسنده اول در رشته روانشناسی بالینی در دانشکده روانشناسی دانشگاه شاهد است. به منظور اجرای این پژوهش، کد اخلاق به شناسه ی IR.SHAHED.REC.1403.42 از دانشگاه شاهد تهران دریافت گردیده است. به جهت حفظ رعایت اصول اخلاقی در این پژوهش سعی شد تا جمع‌آوری اطلاعات پس از جلب رضایت شرکت‌کنندگان انجام شود. همچنین به شرکت‌کنندگان درباره رازداری در حفظ اطلاعات شخصی و ارائه نتایج بدون قید نام و مشخصات شناسنامه افراد، اطمینان داده شد.

حامی مالی: این پژوهش در قالب رساله دکتری و بدون حمایت مالی می‌باشد.

References

- Abreu-Afonso, J., Ramos, M. M., Queiroz-Garcia, I., & Leal, I. (2022). How Couple's Relationship Lasts Over Time? A Model for Marital Satisfaction. *Psychological reports*, 125(3), 1601–1627. <https://doi.org/10.1177/00332941211000651>
- American Psychological Association (APA) [cited 2021 Jul 16]; *Building your resilience*. 2012 www.apa.org/topics/resilience
- Arán Filippetti, V., & Krumm, G. (2020). A hierarchical model of cognitive flexibility in children: Extending the relationship between flexibility, creativity and academic achievement. *Child Neuropsychology*, 26(6), 770-800. <https://doi.org/10.1080/09297049.2019.1711034>
- Asfaw, L. S., & Alene, G. D. (2023). Marital dissolution and associated factors in Hosanna, Southwest Ethiopia: A community-based cross-sectional study. *BMC Psychology*, 11(1), 179-198. <https://doi.org/10.1186/s40359-023-01051-3>
- Azandaryani, M., Khajoei-Nejad, G., & Akbari Amarghan, H. (2022). A comparison of the effectiveness of emotionally focused therapy and acceptance and commitment therapy in improving emotional self-regulation and psychological well-being in couples. *Applied Family Therapy Journal*, 3(1), 223-242. <https://doi.org/10.61838/kman.aftj.3.1.12>
- Barkale Şahin, S., & Hamarta, E. (2024). Development of the Psychological Flexibility in Romantic Relationships Scale (PFRRS): A validity and reliability study. *Research on Education and Psychology*, 8(2), 330-359. <https://doi.org/10.54535/rep.1557924>
- Chaby, L. E., Karavidha, K., Lisieski, M. J., Perrine, S. A., & Liberzon, I. (2019). Cognitive Flexibility Training Improves Extinction Retention Memory and Enhances Cortical Dopamine With and Without Traumatic Stress Exposure. *Frontiers in behavioral neuroscience*, 13, 24. <https://doi.org/10.3389/fnbeh.2019.00024>
- <https://sid.ir/paper/208734/fa>
- قرائتی، ماهرخ؛ کاشانی وحید، لیلای؛ اساسه، مریم (۱۴۰۳). تدوین مدل ساختاری شادکامی مادران دارای فرزند با ناتوانی هوشی بر اساس سرمایه روانشناختی با میانجی گری انعطاف پذیری شناختی. *مجله علوم روانشناختی*، ۲۳ (۱۳۶)، ۳۹-۵۴. [doi:10.52547/JPS.23.136.785](https://doi.org/10.52547/JPS.23.136.785)
- کیانی، اردشیر، احمدی، خدابخش، نوابی نژاد، شکوه، تقوایی، داود. (۱۴۰۱). شناسایی عوامل استحکام بخش ازدواج در فرهنگ ایران. *مطالعات راهبردی ورزش و جوانان*، ۲۱ (۵۶)، ۳۱۳-۳۳۴. <https://doi.org/10.22034/ssys.2022.1794.2276>
- محسن آبادی، حمید؛ فتحی آشتیانی، علی؛ احمدی زاده، محمد جواد. (۱۴۰۱). بررسی ویژگی های روانسنجی نسخه فارسی پرسشنامه سرمایه روانشناختی-۲۴ (PCQ-24) در یک واحد نظامی. *طب نظامی*، ۲۳ (۹)، ۷۳۸-۷۴۹. [doi: 10.30491/JMM.23.9.738](https://doi.org/10.30491/JMM.23.9.738)
- معینی، مهدی؛ مام شریفی، پیمان؛ فرخی، ساجده؛ و شهرابی فراهانی، مهسا. (۱۴۰۱). نقش واسطه ای تنظیم هیجان و انعطاف پذیری شناختی در رابطه بین سیستم های بازداری و فعال سازی رفتاری با تاب آوری امدادگران هلال احمر. *رویش روان شناسی*، ۱۱ (۷)، ۱۴۴-۱۳۳. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.2383353.1401.11.7.18.7>
- موسوی، سیده فاطمه. (۱۳۹۴). نقش متغیرهای زمینه ای در تهدید ثبات ازدواج زنان و مردان متأهل شهر قزوین. *فصلنامه فرهنگی تربیتی زنان و خانواده*، ۹ (۲۹)، ۱-۱۷. https://cwfs.ihu.ac.ir/article_201653.html
- نوروزی، اعظم، منیرپور، نادر، میرزاحسینی، حسن (۱۴۰۱). پایداری ازدواج بر اساس کیفیت رابطه والدین و دلبستگی: نقش میانجی خود شیفتگی، بیگانگی و تجربه مایی. *رویش روان شناسی*، ۱۱ (۵)، ۱۸۳-۱۹۶. <http://frooyesh.ir/article-1-3644-fa.html>

- Daks, J. S., & Rogge, R. D. (2020). Examining the correlates of psychological flexibility in romantic relationship and family dynamics: A meta-analysis. *Journal of Contextual Behavioral Science*, 18, 214-238. <https://doi.org/10.1016/j.jcbs.2020.09.010>
- Daks, J. S., Peltz, J. S., & Rogge, R. D. (2020). Psychological flexibility and inflexibility as sources of resiliency and risk during a pandemic: Modeling the cascade of COVID-19 stress on family systems with a contextual behavioral science lens. *Journal of contextual behavioral science*, 18, 16-27. <https://doi.org/10.1016/j.jcbs.2020.08.003>
- De Netto, P. M., Quek, K. F., & Golden, K. J. (2021). Communication, the Heart of a Relationship: Examining Capitalization, Accommodation, and Self-Constraint on Relationship Satisfaction. *Frontiers in psychology*, 12, 767908. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.767908>
- Dennis, J. P., & Vander Wal, J. S. (2010). The Cognitive Flexibility Inventory: Instrument development and estimates of reliability and validity. *Cognitive Therapy and Research*, 34(3), 241-253. <https://doi.org/10.1007/s10608-009-9276-4>
- Dennis, J. P., & Vander Wal, J. S. (2010). The Cognitive Flexibility Inventory: Instrument development and estimates of reliability and validity. *Cognitive Therapy and Research*, 34(3), 241-253. <https://doi.org/10.1007/s10608-009-9276-4>
- Edwards, A., Johnson, D. R., & Booth, A. (1983). Measuring marital instability. *Journal of Marriage and Family*, 45(2), 349-387. <https://doi.org/10.2307/351514>
- Eichorn, N., Marton, K., & Pirutinsky, S. (2018). Cognitive flexibility in preschool children with and without stuttering disorders. *Journal of Fluency Disorders*, 57, 37-50. <https://doi.org/10.1016/j.jfludis.2018.06.001>
- Farahani, H., & Roshan Chesli, R. (2019). Essentials of designing and validating psychological scales: A guide for researchers. *Clinical Psychology and Personality*, 17(2), 197-212. <https://sid.ir/paper/208734/fa> (In Persian)
- Fattahi, R., & Salari Far, M. R. (2021). The mediating role of cognitive flexibility in the relationship between emotional intelligence and marital satisfaction. *Islam and Psychological Research*, 7(1), 18-29. http://journals.ueae.ir/article_123.html (In Persian)
- Gharati, M., Kashani Vahid, L., & Asaseh, M. (2024). Develop a structural model of happiness of mothers with children with intellectual disabilities based on psychological capital with the mediation of cognitive flexibility and emotional regulation. *Journal of Psychological Science*, 23(133), 251-266. [doi:10.52547/JPS.23.136.785](https://doi.org/10.52547/JPS.23.136.785) (In Persian)
- Golan Bayazy, Y., & Gur, A. (2024). Relationships between psychological flexibility, psychological capital and marital quality amongst parents of children with autism spectrum disorder. *Child & Family Social Work*. <https://doi.org/10.1111/cfs.13237>
- Golparvar, M. (2014). A model of the role of psychological capital components in life satisfaction and marital satisfaction among veteran spouses in Shahrekord. *Social Psychological Studies of Women*, 12(1). <https://doi.org/10.22051/jwsps.2014.1477> (In Persian)
- Gopnik, A., O'Grady, S., Lucas, C. G., Griffiths, T. L., Wente, A., Bridgers, S., ... & Dahl, R. E. (2017). Changes in cognitive flexibility and hypothesis search across human life history from childhood to adolescence to adulthood. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 114(30), 7892-7899. <https://doi.org/10.1073/pnas.1700811114>
- Haghighi, P., Littler, E. A. L., Mauer-Vakil, D., Miller, M., & Oremus, M. (2024). Exploring the relationship between marital quality and cognitive function: A systematic review. *Social science & medicine* (1982), 355, 117120. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2024.117120> (In Persian)

- Hayes, S. C., Luoma, J. B., Bond, F. W., Masuda, A., & Lillis, J. (2006). Acceptance and commitment therapy: model, processes and outcomes. *Behaviour research and therapy*, 44(1), 1–25. <https://doi.org/10.1016/j.brat.2005.06.006>
- Hayes, S., Strosahl, K., & Wilson, K. (2012b). Acceptance and Commitment Therapy-Second Edition. New York, NY: The Guilford Press. <http://record/2012-00755-000>
- Hoseiny, M., Mahmoodi, A., & Maredpour, A. (2019). Survey relationship of psychological capital with marital intimacy of married students the mediating role of social welfare. *Armaghane Danesh*, 24(S3), 388-400. <http://armaghanj.yums.ac.ir/article-1-2332-en.html> (In Persian)
- Huang, Y. C., Chen, C. C., Lin, S. C., Tang, H. F., & Cheng, J. S. (2023). Psychological capital as a source of career adaptability, job satisfaction, and life satisfaction among tour operators and guides during a global crisis. *Tourism Management Perspectives*, 49, 101188. <https://doi.org/10.1016/j.tmp.2023.101188>
- Imran, A., Tariq, S., Kapczinski, F., & de Azevedo Cardoso, T. (2024). Psychological resilience and mood disorders: a systematic review and meta-analysis. *Trends in psychiatry and psychotherapy*, 46, e20220524. <https://doi.org/10.47626/2237-6089-2022-0524>
- Karakuş İ. (2024). University students' cognitive flexibility and critical thinking dispositions. *Frontiers in psychology*, 15, 1420272. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1420272>
- Karimi, R., Bakhtiyari, M., & Masjedi Arani, A. (2019). Protective factors of marital stability in long-term marriage globally: a systematic review. *Epidemiology and health*, 41, e2019023. <https://doi.org/10.4178/epih.e2019023> (In Persian)
- Karney, B. R., & Bradbury, T. N. (2020). Research on Marital Satisfaction and Stability in the 2010s: Challenging Conventional Wisdom. *Journal of marriage and the family*, 82(1), 100–116. <https://doi.org/10.1111/jomf.12635>
- Kenneally, L. B., Milam, A. L., & Paulson, J. F. (2023). Pathways to intimacy: The direct and indirect effects of cognitive flexibility and emotion dysregulation. *Couple and Family Psychology: Research and Practice*. Advance online publication. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/cfp0000247>
- Kiani, A., Ahmadi, Khodabakhsh, Nowabinajad, Sh., & Taghvai, D. (2022). Identifying strengthening factors of marriage in Iranian culture. *Strategic Studies on Youth and Sports*, 21(56), 313–334. <https://doi.org/10.22034/ssys.2022.1794.2276>
- Kline, R. B. (2023). Principles and practice of structural equation modeling. Guilford publications. <https://www.guilford.com/books/Principles-and-Practice-of-Structural-Equation-Modeling/Rex-Kline/9781462551910>
- Koesten, J., Schrodt, P., & Ford, D. J. (2009). Cognitive flexibility as a mediator of family communication environments and young adults' well-being. *Health Communication*, 24(1), 82-94. <https://doi.org/10.1080/10410230802607024>
- Lawrence, E. M., Rogers, R. G., Zajacova, A., & Wadsworth, T. (2019). Marital happiness, marital status, health, and longevity. *Journal of Happiness Studies*, 20(5), 1539-1561. <https://doi.org/10.1007/s10902-018-0009-9>
- Lee, J. K., & Orsillo, S. M. (2014). Investigating cognitive flexibility as a potential mechanism of mindfulness in generalized anxiety disorder. *Journal of Behavior Therapy and Experimental Psychiatry*, 45(1), 208-216. <https://doi.org/10.1016/j.jbtep.2013.10.008>
- Lupşa, D., Virga, D., Maricuţoiu, L. P., & Rusu, A. (2019). Increasing psychological capital: A pre-registered meta-analysis of controlled interventions. *Applied Psychology*, 69(4), 1506–1556. <https://doi.org/10.1111/apps.12219>
- Luthans, F., & Youssef, C. M. (2007). Emerging positive organizational behavior. *Journal of Management*, 33(3), 321–349. <https://doi.org/10.1177/0149206307300814>

- Luthans, F., & Youssef-Morgan, C. M. (2017). Psychological capital: An evidence-based positive approach. *Annual Review of Organizational Psychology and Organizational Behavior*, 4(1), 339–366. <https://doi.org/10.1146/annurev-orgpsych-032516-113324>
- Luthans, F., Avolio, B. J., Avey, J. B., & Norman, S. M. (2007). Positive psychological capital: Measurement and relationship with performance and satisfaction. *Personnel Psychology*, 60(3), 541-572. <https://doi.org/10.1111/j.1744-6570.2007.00083.x>
- Luthans, F., Youssef-Morgan, C. M., & Avolio, B. J. (2015). *Psychological capital and beyond*. Oxford University Press.
- Luthans, F., Youssef-Morgan, C. M., & Avolio, B. J. (2015). *Psychological capital and beyond*. Oxford University Press.
- Luthans, F., Youssef-Morgan, C. M., & Avolio, B. J. (2021). *Psychological capital and beyond* (2nd ed.). Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780195187526.01.0001>
- Moeini, M., MamSharifi, P., Farokhi, S., & Shahrabi Farahani, M. (2022). The mediating role of emotion regulation and cognitive flexibility in the relationship between behavioral activation and inhibition systems with resilience in Red Crescent relief workers. *Rooyesh*, 11(7), 133-144. (In Persian) <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.2383353.1401.11.7.18.7> (In Persian)
- Mohsenabadi, H., Fathi Ashtiani, A., & Ahmadi Zadeh, M. J. (2022). Psychometric properties of the Persian version of the Psychological Capital Questionnaire-24 (PCQ-24) in a military unit. *Journal of Military Medicine*, 23(9), 738-749. <https://doi.org/10.30491/JMM.23.9.738> (In Persian)
- Moosivand, M., Kulemarzi, M. J. B., Shirazi, M. S., & Zaremohzzabieh, Z. (2024). Flexibility and inflexibility in an Iranian sample: psychometric properties of MPFI based on the Hexaflex model. *BMC psychology*, 12(1), 34. <https://doi.org/10.1186/s40359-024-01531-0> (In Persian)
- Moshtaghi, S., & Moayedfar, H. (2017). The role of psychological capital components (hope, optimism, resilience, and self-efficacy) and achievement goal orientation in predicting students' academic procrastination. *Cognitive Strategies in Learning*, 5(8), 61-78. <https://sid.ir/paper/255172/fa>
- Mousavi, S. F. (2015). The role of contextual variables in threatening marital stability among married men and women in Qazvin. *Women and Family Cultural-Educational Quarterly*, 9(29), 1-17. https://cwfs.ihu.ac.ir/article_201653.html (In Persian)
- Norouzi, A., Monirpour, N., & Mirzahosseini, H. (2022). Marital stability based on parental relationship quality and attachment: The mediating role of narcissism, alienation, and “we-experience.” *Ravanshenasi-ye Royesh (Growth of Psychology)*, 11(5), 183–196 <https://frooyesh.ir/article-1-3644-fa.html> (In Persian)
- Odacı, H., & Cikrikci, Ö. (2019). Cognitive flexibility mediates the relationship between big five personality traits and life satisfaction. *Applied Research in Quality of Life*, 14(5), 1229-1246. <https://doi.org/10.1007/s11482-018-9651-y>
- Olson, D. H. (2000). Circumplex model of marital and family systems. *Journal of Family Therapy*, 22(2), 144-167. <https://doi.org/10.1111/1467-6427.00144>
- Salehi, H., Hosseinian, S., & Yazdi, S. M. (2022). A comparative study of the relationship between successful marriage and self-differentiation with the mediating role of emotional cognitive regulation among married men and women in the city. *The Women and Families Cultural-Educational*, 17 (59), 41-60. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.26454955.1401.17.59.3.4>
- Salehi, M. N., Hamid, N., Bashlideh, K., & Arshadi, N. (2019). Comparing the effectiveness of holographic reprocessing therapy and dialectical behavior therapy on cognitive flexibility and impulsivity of depressed patients who attempted suicide in Ilam. *Scientific*

- Journal of Ilam University of Medical Sciences*, 27(5), 1-14. <https://civilica.com/doc/1144189/>
- Sariati, F., & Aleyasin, S. A. (2023). Comparison of divorce adjustment, coping with stress and loneliness feeling in independent and family-dependent divorced women. *Journal of Health Promotion Management*, 12(4), 57-69. URL: <http://jhpm.ir/article-1-1658-en.html> (In Persian)
- Shahnoosh Foroushani, A., Jahangir, P., & Baseri, A. (2022). The mediating role of emotional intelligence in the relationship between personality traits and marital stability among clients of family counseling centers in Tehran in 2020: A descriptive study. *Journal Name*, 21. <http://journal.rums.ac.ir/article-1-6546-fa.html> (In Persian)
- Share, H., & Eshaghi Sani, M. (2018). Predictive role of morningness-eveningness personality, cognitive flexibility and cognitive emotion regulation in middle-aged women's marital satisfaction. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*, 24(4), 399-384. URL: <http://ijpcp.iums.ac.ir/article-1-2776-fa.html>
- Smith, C. A., & Konik, J. (2022). Who is satisfied with life? Personality, cognitive flexibility, and life satisfaction. *Current Psychology: A Journal for Diverse Perspectives on Diverse Psychological Issues*, 41(12), 9019-9026. <https://doi.org/10.1007/s12144-021-01359-6>
- Smith, C. A., & Konik, J. (2022). Who is satisfied with life? Personality, cognitive flexibility, and life satisfaction. *Current Psychology*, 41(12), 9019-9026. <https://doi.org/10.1007/s12144-021-01359-6>
- Soper, D.S. (2025). A-priori Sample Size Calculator for Structural Equation Models [Software]. Available from https://www.danielsoper.com/statcalc_
- Walsh, C. M., & Neff, L. A. (2019). The importance of investing in your relationship: Emotional capital and responses to partner transgressions. *Journal of Social and Personal Relationships*, 37(2), 581-601. <https://doi.org/10.1177/0265407519875225> (Original work published 2020)
- Wu, G., Feder, A., Cohen, H., Kim, J. J., Calderon, S., Charney, D. S., & Mathé, A. A. (2013). Understanding resilience. *Frontiers in behavioral neuroscience*, 7, 10. <https://doi.org/10.3389/fnbeh.2013.00010>
- Yang, L., Yang, Z., & Yang, J. (2023). The effect of marital satisfaction on the self-assessed depression of husbands and wives: investigating the moderating effects of the number of children and neurotic personality. *BMC psychology*, 11(1), 163. <https://doi.org/10.1186/s40359-023-01200-8>
- Yari Pour, A. (2000). *The effect of family counseling intervention program on divorce rates in Qom judiciary courts* [Master's thesis, Islamic Azad University, Roudehen Branch].
- Zhou, X., Huang, J., Qin, S., Tao, K., & Ning, Y. (2023). Family intimacy and adolescent peer relationships: Investigating the mediating role of psychological capital and the moderating role of self-identity. *Frontiers in Psychology*, 14, 1165830. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1165830>